

ЖІНОЧИЙ СВІТ

WOMAN'S WORLD

Ч. 2 ЛЮТИЙ 1959

ЖІНОЧИЙ СВІТ

Рік X **Лютий, 1959** **Ч. 2**

Видає Організація Українок Канади ім. Ольги Басарабової.
Редаґує редакційна колеґія.
Всю кореспонденцію й передплати висилати на адресу:
"WOMAN'S WORLD"
Box 791 Winnipeg, Man., Canada
Ціна одного числа — 35 ц.
Річна передплата в Канаді, в ЗДА й інших країнах $3.50, піврічна $2.00. Річна передплата в Англії і Австралії $1\frac{1}{2}$ ф. штерл., у Франції 900 франків.
Редакційна колеґія застерігає собі право скорочувати рукописи. Рукописів не звертаємо.

Друком "Нового Шляху",
184 Александер Ав., Вінніпеґ, Ман.

WOMAN'S WORLD

Vol. X **February, 1959** **No. 2**

Published by the Ukrainian Women's Organization of Canada.
Edited by Editorial Committee.
Correspondence and subscriptions should be addressed to
"WOMAN'S WORLD"
Box 791 Winnipeg, Man., Canada
Single copy — 35 c.
Yearly subscription in Canada, U. S. A. and other countries — $3.50
Half year subscription — $2.00
Yearly subscription in Great Britain and Australia — £$1\frac{1}{2}$
in France — 900 francs.

Printed by the New Pathway,
184 Alexander Ave., Winnipeg, Man.

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL, Post Office Department, Ottawa.

ЗМІСТ

Обгортка Мирона Левицького

ПРЕДСТАВНИЦТВА "ЖІНОЧОГО СВІТУ"

АНГЛІЯ:
Federation of Ukrainians in Great Britain
78, Kensington Park Road
London W. 11, England

ФРАНЦІЯ:
Mme Anna Pasternak
16, Rue de V Diamant
Paris 13
France

АВСТРАЛІЯ:
Mrs. Ivanna Durbak
489 Melbourne Rd.
Newport, Vic.
Australia

ЖІНОЧИЙ СВІТ

РІК X | ЛЮТИЙ, 1959 | Ч. 2 (110)

ЛЕСЯ УКРАЇНКА

* * *

І може приведуть нераз прокляті дні
Лихої смерти грізную примару,
І знову прийдеться покинутій мені
Не жити, а нести життя мов кару.

Я знаю це і жду страшних ногей,
І жду, що серед них вогонь той загориться,
Де жевріє залізо для мегей,
Гартується ясна і тверда криця.

Часи глухонімії не заглушать
Дзвінких думок; вони бринять, бринять . . .
Отак невільники руками ледве рушать,
Як на руках кайдани задзвенять.

І там, де на всьому лежить пегать мовгання,
Де стримані і скарги, і пісні,
Де здавлені прокльони і ридання, —
Вість людям подають кайдани голосні.

Нехай же дзвонять голосно кайдани,
Не буду заглушать. Коли б могли
Вони збудить луну і розтроюдить рани
В серцях людей, що мохом поросли;

Коли б могли вони так людям нагадати
Про поневолених, замугених братів,
Посаджених поза залізні ґрати,
Відданих в руки навісних катів:

Коли б кайданів брязкіт міг ударить
Перуном в тії заспані серця,
Спокійні гола соромом захмарить,
І нагадать усім, що зброя жде борця;

Коли б та зброя здійнялась до бою,
Загомоніла б так, мов туга градова,
Тоді замовкли б вже самі собою
Кайданів брязкіт і такі слова.

(Два перші вірші з "Невільничих пісень", далі з "Порвалася нескінчена розмова", починаючи з 5 куплету до кінця).

З НАЙБІЛЬШОЇ ЛЮБОВИ

"Ніхто не має більшої любови від тих, що поклали життя своє за друзів своїх" — говорить св. Євангелія. Більшої любови на світі нема. Це любов героїв. Увесь світ клонить голови перед маєстатом смерти героїв, славить їхні імена, ставить їм безсмертні пам'ятники.

Згадуємо й ми, українські жінки, з неменшою пошаною своїх героїв і героїнь, славимо їх пам'ять — та вчимося на їх прикладі.

Цього місяця лютого, що є вже традиційним місяцем українських героїнь, з особливою пошаною згадуємо патронку Організації Українок Канади, героїню-революціонерку, сл. п. Ольгу Басарабову, яку закатували ляхи у Львові вночі з 12 на 13 лютого, 1924 року. Саме цього року сповнилося 35 років від її смерти. Ім'я Ольги Басараб уже стало для нас символом героїзму української жінки (гл. статтю на черговій сторінці).

Та не меншим виявом духової сили і посвяти для нації залишились у новітній історії визвольних змагань такі відомі ймення як Віра Бабенко й Маруся Тарасенко, зв'язкові повстанських груп, що згинули мученицькою смертю з рук ЧЕКА. Далі поетеса-революціонерка Олена Теліга, розстріляна німцями в Києві 21 лютого 1942 року, жінки революціонерки з рядів ОУН і УПА, 500 жінок, розчавлених совєтськими танками в Кінґірі 1954 року й сотні-сотні знаних і незнаних імен упродовж усієї історії визвольних змагань українського народу.

Всі вони, сповнені найвищою любов'ю до рідної землі та глибокою вірою на повне право своєї нації жити вільним, свобідним і самостійним життям, ішли сміло у важкому змаганні раз обраним шляхом аж до самопожертви, віддаючи своє життя за Святу Ідею.

Сьогодні їхні постаті осяяні авреолею безсмертя. Пам'ять про них живе й житиме вічно в серцях українського народу.

Всім їм — героїням минулого й сучасного — наш глибоко - доземний поклін та запевнення сповняти їхні заповіти і змагатись за їхні ідеали аж до повної перемоги Святої Ідеї — Вільної Незалежної Української Держави.

І. БОДНАРУК

Символ героїзму української жінки

(У 35-ЛІТТЯ СМЕРТИ О. БАСАРАБОВОЇ)

Жінка в нашій історії це не тільки добра господиня дому, повна посвяти мати, кохана дружина й вірна подруга чоловіка; це теж жертвенна громадянка. Українська жінка-громадянка має свою давню світлу традицію. Коли ж поглянути на нашу новітню історію, то з її сторінок дивляться на нас очі багатьох тисяч наших жертвенних жінок, що силу своїх ідей і почувань доказали своєю смертю в тайґах Сибіру, у степах Казахстану та в тюрмах і підвалах в'язниць окупантів нашої землі. Крізь нашу всю історію з мечем у руці йде не тільки мужчина - вояовник, але і його рівновартний друг, українська жінка, що вже на світанку нашої історії була повновартісною одиницею й кидала на терези історії своє слово і свій чин. Всі народи завжди славили хоробрість і геройство на полі боротьби з ворогом. Оскільки більший подив і пошану викликають приклади вояцького героїзму української жінки!

Коли затихли згуки першої світової завірюхи й нашої збройної боротьби за волю, а для нашого народу під диктат несправедливого чину зачиналася нова, ще лютіша, неволя, тоді створилася Українська Військова Організація, якої члени, бажаючи охоронити український нарід від зневіри й бездіяльности, рішили продовжувати в нових формах боротьбу з окупантом. У ту боротьбу включилися теж українські жінки й багато з них склали на жертовнику України свої страждання й навіть життя.

До них належала й Ольга з Левицьких Басарабова. В Її постаті втілюється символ усіх наших жінок-героїнь і тому, вшановуючи Її пам'ять, ми водночас складаємо сьогодні наш доземний поклін тіням усіх наших жінок, що віддали своє життя за волю України.

Ольга Басараб прийшла на світ у 1889 р. у Підгородді біля Рогатина, в сім'ї священика, що походив з широко розгалуженого роду Левицьких, який дав Україні багато визначних і заслужених людей. У ранньому дитинстві втратила батьків і приневолена була власними силами пробиватися крізь важке життя. Освіту здобувала собі спершу в манастирському заведенні для дівчат у Вайсвассер на Шлезьку, а потім у Дівочому Інституті в Перемишлі. Мусіла на життя заробляти приватними лекціями, допомагаючи в науці іншим ученицям. Від дитинства мріяла про медицину й хотіла бути лікаркою, але важкі життєві умовини приневолили Її розпрощатися з тією мрією. Вписалася на торговельні курси у Відні й належала до перших українок, що мали вищу торговельну освіту. У Відні заскочила її перша світова війна. Вийшла заміж за інж. Дмитра Басараба, але вже по кількох місяцях повдовіла, бо чоловік, старшина австрійської армії, згинув у 1915 р. на італійськім фронті.

До громадської праці приготовлялася вже на шкільній лавці в Перемишлі. Брала живу участь у видавництві шкільного журналу і в драматичному гуртку. В Відні бувала в робітничому товаристві "Праця" та з великою посвятою працювала в Українському Жіночому Комітеті. Вже перед війною закінчила курси Червоного Хреста. Коли в 1914 р. створено при Українських Січових Стрільцях жіночу чоту, Вона вступила в її ряди. В часі війни допомагала українським воякам, вела по віденських шпиталях курси неграмотних, засновувала школи доповнюючої науки, випозичала книжки, помагала раненим воякам розшукувати евакуовані родини, вела для них листування, організувала наших еміґрантів, що поселювалися в Відні, допомагала організувати концерти наших молодих дебютанток. В 1923 р. повернулася до Львова і стала невтомно працювати, як секретарка в Союзі Українок. Від 1922 р. була членкою УВО, взявши на Себе дуже відповідальну працю зв'язкової між поодинокими групами організації. Ту важку працю виконувала щиро й відважно.

Ольга Басарабова була завжди зразком скромної жінки-громадянки, яка все і всюди виконувала совісно свої щоденні обов'язки, не шукаючи ніколи провідних становищ. Книжки були Її великою пристрастю і з ними вона все життя не розставалася. Була завжди розважна і зрівноважена, хоч і вразливої душі. Від себе вимагала завжди багато й поважно підходила до всіх проявів життя. Всі, що Її знали, підкреслюють у тієї жінки Її сильну волю й завзяття. Коли Вона раз щось задумала, ішла вперто до мети. Втративши дорогого чоловіка, всією душею віддалася громадській справі, неначе бажала б серед неї забути про своє осамітнення. Завжди сильна духом і характером, Вона, 35-літня зріла жінка, воліла вибрати мучеництво і смерть, ніж перекинути відповідальність на других і виявити хочби одне прізвище членів У.В.О. Арештована, на слідстві вперто мовчала, хоч били Її, відливали водою й далі катували.

Вранці 9 лютого 1924 р. поліційні аґенти арештували Її після трусу переведеного в кімнаті С. Савицької при вул. Виспянського 34. Знайшли в Неї матеріяли, які Вона отримала на переховання від референта розвідки У.В.О., О. Думина. На поліції заявила, що забрані папери є Її власністю та що Її товаришка, арештована разом з Нею, до них непричетна.

Вночі з 12 на 13 лютого 1924 р. знайшли Басарабову повішену на вікні тюремної келії. Поліція зараз же потайки перевезла тіло до просекторії й після секції знов його забрала, вложивши до труни тільки в сорочці. Ніяких похоронних відправ, як буває в шпиталях, не було. Таким способом думала злочинна польська поліція затерти злочин і жахливу драму, що відбулася вночі в поліційній тюрмі.

Але страшний злочин польської поліції вийшов швидко на денне світло, хоч як поліція, а за нею польська преса й уряд "демократичної" Польщі, намагалися його затушувати. Польські україножерні щоденники подали 15 лютого в поліційній хроніці вістку, що в тюрмі при вул. Яховича повісилася якась Юлія Баранська, 20 років, заарештована на провінції за волокитство. А поліція далі приймала харчі для Басарабової від її брата, проф. Северина Левицького! Але рідні вдалося скоро викрити, що арештована вже не живе. Страшна вістка сколихнула все українське громадянство. Одна польська студентка медицини, що була присутня при секції тіла повішеної, написала анонімного листа до редакції часопису "Trybuna Robotnicza", повідомляючи, що при вул. Яховича поліція закатувала на смерть українку. Цензура сконфіскувала те число "Trybuny", але польські комуністичні посли заінтерпелювали сойм у Варшаві. Поліція, а за нею вся польська брукова преса, не перебирали в засобах, щоб не допустити до виявлення злочину. Але це їм таки не вдалося. Українське громадянство разом з українським соймовим клюбом домагалося вияснення. Виявилося, що слідство проти Басарабової провадив поліційний комісар Кайдан, відомий широко з свого садизму, той самий Кайдан, що його звірства змалював, хоч дуже делікатно, великий польський повістяр Жеромський у першому виданні повісти "Przedwios'nie". Стверджено, що тіло Басарабової перевезла поліція тихцем до інституту судової медицини, де проф. д-р Сєрадзкий, поляк, у приявності студентів при оглядинах тіла ствердив кільканадцять важких ран. Опісля поліція поховала тіло потайки на державний кошт, ніби повішена не мала родини.

На рішуче домагання українського громадянства польська влада мусіла дозволити на огляд тіла. Зробив його д-р М. Панчишин і один із наших послів. Вони ствердили, що на шиї не було знаків від повішення, які мусіли б бути, коли б Басарабова сама повісилася. Отже, поліція, закатувавши Її на смерть, повісила мертву на рушнику, щоб скрити страшний злочин.

Не зважаючи на все те, львівська поліція, польська преса й навіть уряд поширювали злобні й безглузді відомості про Басарабову, перекручували ім'я замордованої, називали Її шпигункою, а навіть не вагалися писати, що замучена українка вела дім розпусти. Обурювало це брата повішеної, але Її сестра терпеливо зносила хамські польські наклепи на покійницю, вважаючи, що поляки не в силі образити Її сестри-героїні. Польський уряд, навіть міністер справедливости, і не думали перевірити обставин смерти Басарабової. Польща вписала цим ще одну ганебну сторінку до своєї історії, а польський нарід показав ще один раз, що він здібний до найбільших злочинів, коли йде про українців. Злочинців не покарано, а в польському громадянстві не знайшовся ніхто, що мав би відвагу засудити злочин польської поліції! Краківський "Ilustrowany Kurjer Codzienny", найбільш почитний у Польщі часопис, з горезвісним україножером М. Домбровським у нечуваний і безприкладний спосіб атакував пам'ять Басарабової: поширював ординарну брехню, фальшував дійсний стан справи, розбуджував у польської вулиці найнижчі інстинкти. У відповідь на те все виділ Союзу Українок на своєму надзвичайному засіданні рішив одноголосно помстити смерть своєї секретарки, запротестувати перед культурним світом проти звірств Польщі та повідомити про мученицьку смерть Басарабової закордонну пресу й міжнародні жіночі організації. Для всіх українців Ольга Басарабова стала символом геройства й посвяти, а Її ім'я записано на сторінках нашої історії визвольних змагань.

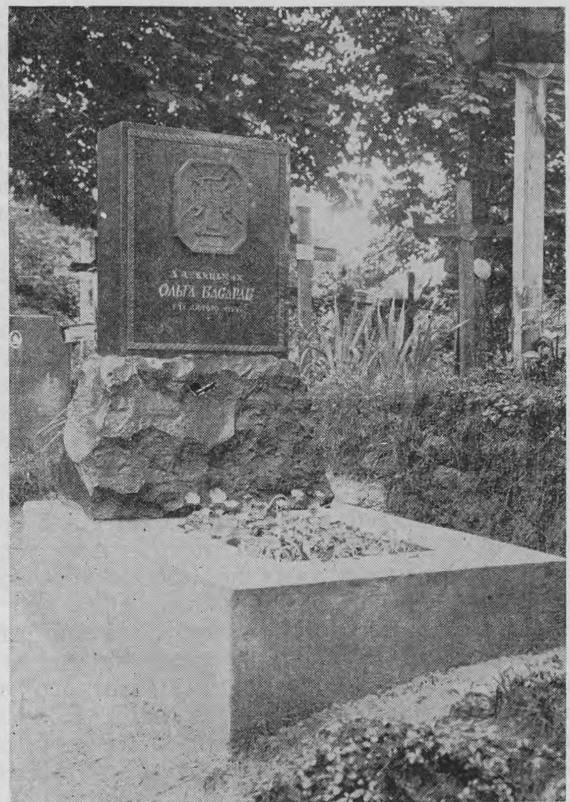

Ольга Басарабова
в однострою Українських Січових Стрільців

А для наших жінок Басарабова стала назавжди неперевершеним зразком великої патріотки й народньої діячки. В Її постаті наші жінки бачать зовсім правильно продовження славної традиції української жінки. В Ній наші жінки бачать втілення ідейних змагань новітнього українського жіноцтва, Басарабова своєю мученичою смертю освятила ту ідею, яка все ще жде свого здійснення і яка присвічує українському жіноцтву наших часів. Басарабова навчила українських жінок любити активно Рідний Край і віддати за нього жит-

тя, коли зайде потреба. Без пози і штучного патосу, Басарабова була втіленням чинного патріотизму й великого ентузіязму, який у Неї горів постійним, а не солом'яним, вогнем. Неповинна трагічна смерть скромної й характерної жінки, невтомної робітниці, виросла в безсмертну леґенду трагічного геройства.

Не зважаючи на всі труднощі, українське громадянство таки віднайшло на Янівському кладовищі могилу Басарабової й побудувало на ній пам'ятник. З того часу щороку в день Зелених Свят тисячні маси нашого народу з духовенством на чолі складали квіти на Її могилі й молилися за спокій Її душі. Большевицька окупація наших земель припинила ті всенародні поминки на могилі мучениці-героїні. Сьогодні у Львові не можна навіть вимовити голосно ім'я великої жінки-революціонерки, хіба тільки тихцем по хатах моляться українці за Її душу. Тому обов'язком наших жінок на еміґрації є розказати всім вольним народам про злочин варварської Польщі, яка ще далі мріє про загарбання наших земель і домагається "східних кресів", розказати вольному світові про злочин, що відбувся в польській тюрмі 1924 року, про терпіння й муки, велич і благородність душі української жінки-мучениці. Але найкраще ми, жінки, вшануємо героїчну смерть Ольги Басарабової, коли наслідуватимемо Її діяльне й працьовите життя, коли братимемо жваву участь у громадській роботі, коли не словами, а ділами й посвятою працюватимемо для здійснення ідеалів, за які віддала своє молоде життя Ольга з Левицьких Басарабова. Хай пам'ять про Неї перетвориться в нас у символічне джерело, з якого плистиме сила патріотизму української жінки! В наші часи, грізні й жорстокі, коли рішається наше "бути або не бути", роля й життєве призначення української жінки мусять зрости в великій мірі. В добу нашої героїчної сучасности наша жінка мусить здобутися на найбільшу посвяту й відзначатися рисами жертвенного героїзму, якого зразком стала для нас Ольга Басарабова.

Могила Ольги Басарабової на Янівському цвинтарі у Львові.

З ПРИВОДУ 30-ЛІТТЯ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ
шлемо сердечне привітання Її Проводові з Полк. А. Мельником на чолі та одночасно клонимо голови перед тінями поляглих членів ОУН за волю України.

КОМУНІКАТ

В днях 13 і 14 грудня 1958 р. відбувся в Мюнхені 5-ий З'їзд Об'єднання Українського Жіноцтва в Німеччині.

У З'їзді брали участь 24 делеґатки з правом рішального голосу, а також були присутні представники обох українських церков, відпоручники громадських установ, журналісти й почесні гості.

На З'їзді заслухано доповідь на тему "Завдання українського жіноцтва", виготовлену п. О. Сулимою-Бойко, затверджено новий статут, опрацьований п. Д. Ребет, заслухано звітну доповідь за 8 років праці п. Голови, О. Павловської, звіт Контрольної Комісії п. О. Савицької та уділено абсолюторію уступаючій Управі, а також вибрано нову Управу.

Головою нової Управи є п. Сулима-Бойко. В члени Управи обрано пп. Б. Бачинську, Є. Грам, І. Ленник, Е. Лесько, С. Мороз, Д. Ребет, М. Сімків, О. Цвик.

До Контрольної Комісії вибрано: п. О. Савицьку (голова), п. О. Яримович і п. Г. Лилик — члени, п. В. Орелецьку — заступник.

5-ий З'їзд наділив званням Почесних Членів ОУЖ колишню Голову Головної Управи, організаторку українського жіноцтва в Европі і ОУЖ у Німеччині — п. Ірину Павликовську і уступаючу Голову ОУЖ — п. О. Павловську.

За Управу ОУЖ:

О. Сулима-Бойко, голова

ГАЛИНА ЛАЩЕНКО

УКРАЇНСЬКА ЖІНКА І ЇЇ РОЛЯ В СВІТОВОМУ РОЗВИТКУ ЖІНОЧОГО РУХУ

(СПРОБА ХАРАКТЕРИСТИКИ)

І.

Від редакції: В цьому, 1959 році припадає 75-ліття українського жіночого руху.

Щоб відсвіжити в нашій пам'яті та утривалити на сторінках "Жіночого Світу" пройдений громадський шлях української жінки та її ролю в розвитку світового жіночого руху, починаємо друкувати про те ширше опрацьовану статтю авторки багатьох праць і співробітниці нашого журналу, **п. Галини Лащенко.**

Сьогодні, коли ми читаємо, як жінок вибирають радними, посадниками, адміністраторами, деканами університетів, амбасадорами, міністрами, нас це нічим не вражає і здається самозрозумілим. В усіх державах Латинської Америки жінки домагаються політичних прав, доступу до всіх професій, такої самої платні, яку дістають чоловіки, виконуючи ту саму роботу і ін. Представники держав на 10-ій Міжамериканській Конференції однодушно прийняли ці резолюції, які творитимуть "Генеральну Хартію Жіночих Прав". В багатьох мусулманських країнах жінки залишили свої гареми і працюють як медсестри в шпиталях, займають посади в урядах. В Пакістані вже сам уряд зацікавлений у тому, щоб жінки якнайскорше увійшли в річище громадського життя. На наших очах міняється життя японки, яка поводиться природно, без колишньої обов'язкової холодної чемности й удаваної покори. І хоч в деяких країнах Азії і в Африці рух жіночої еманципації ще початковий і його стараються використати в цілях своєї пропаґанди большевики, а зміни, які сталися, більше зовнішні, але процесу цього годі вже зупинити. Участь жінки на самих різноманітних ділянках наукового, мистецького, громадського й політичного життя є тепер нормальним жвищем, але ще 60—80 років тому треба було мати сильну волю, щоб побороти всі перешкоди, які стояли на шляху піонерок жіночої еманципації. Лише помалу з великим спротивом з боку консервативних чоловіків і жінок переломлювався старий світогляд. Наприклад, жінки французькі тільки на весні 1945 року поперше приймали участь у муніципальних виборах. Ще не всюди мета в цілості зреалізована. Тому жіночі організації продовжують свою діяльність, щоб поширити свої ідеали і в найдальші закутини світу.

І в давні часи деякі жінки відогравали визначну ролу в суспільному житті. Досить згадати Теану, жінку Пітаґора, вчену в науках медицини, гігієни, математики, яка вже в той час (V ст. до Р. Х.) писала про дитячу психологію і про вихову. Асирійська Семіраміда відвагою, мудрістю і красою досягла королівського сану, а по смерті свого чоловіка, довго кермувала державою. Гіпатія, дочка математика Феона, гарна й освічена жінка, була педагогом в Александрії. Лівія, дружина Авґуста, мала великий вплив на римську політику. Свята Текля, учениця апостола Петра, була жінка-богослов і лишила "Діянія святої Теклі". Пульхерія (V ст. по Р. Х.), як реґентка неповнолітнього племіника, до своєї смерти кермувала римською імперією. В Україні в доісторичнім періоді, коли там існував матріярхат, головну ролю в родині грала жінка. "Звідси свідомість своєї гідности, духовний аристократизм. Українська жінка — господиня в своєму домі, не могла терпіти поряд з собою іншої жінки-господині, і тому в нас існувала моногамія" (Г. Ващенко). Княгиня Ольга мудро правила довгі роки своїми землями. Анна Ярославна, по смерті свого чоловіка, французького короля Генриха, була реґенткою свого сина. Жінка короля Льва, Констанція, тому що її чоловік багато часу проводив у походах, опікувалась культурною справою краю. Княжна Предслава Полоцька (XII ст.), княгині Уляна Кобринська, Ганна Слуцька, Олена Гольшанська - Дубровицька, були фундаторками манастирів, що були в ті часи осередками не лише віри але й письменства. Княжна Анна Всеволодовна, одна з найбільш освічених жінок свого часу, в манастирі заснувала дівочу школу. Школа ця була для дочок і бояр і селян. Рогатинська попівна, Настя Лісовська, так звана Роксоляна, з простої полонянки зуміла стати дружиною султана Сулеймана II, розігнала цілий його гарем, а по його смерті стала реґенткою малолітнього сина — властивою правителькою отаманської імперії. Анна Гойська надала земельні посілості Почаївській Лаврі. "Настя Ольшанська організувала переклад на українську мову славної Пересопницької Євангелії і оплатила своїми коштами переклад і її видання" — пише в статті "Жіночий рух на Наддніпрянщині" Наталія Дорошенко - Савченко. "А її сестри Олена і Софія Чарторийські дарували землі Пересопницькому манастиреві і заснували при цьому три школи для селянських дітей, а також лікарні для хворих. Княжна Софія переклала з грецької на українську мову проповіді отців церкви на кожну неділю в році. Як бачимо, українські жінки не тільки намагалися обороняти свою прадідівську віру, але й ширити освіту. Деякі ставали членками "братств" і спричинялися до розвою цих організацій". "Зустрічаємо тоді жінок", пише М. Дорошенко-Сарченко, "із високою освітою, як на ті часи, як напр., членка братств, Ганна Корецька".

В XIV ст. в Україні розповсюджується литовська надвлада, в XVI ст. польська — в Галичині це сталося на два століття раніш. А Чехи після битви при Білій Горі (XVI ст.) попали під владу Габзбурґів. Шляхта в Україні польщилась, в Чехах австріячилась. Але селяни в своїх родинах зберігали рідну мову й рідні звичаї. Шанувало рідні звичаї і українське козацтво.

В західній Европі теж знаходились жінки, які цікавились, видавничою справою. Так дружина венеціянського дожа, донна Джіованна Дундело (XV ст.) опікувалась друком богослужебних книжок і її називали "цариця друку".

В середніх віках, за часів февдалізму, витворюється в західній Европі "культ жінки". Це був час, по вислову М. Гоголя, коли "вся Европа вкривається в неприступні замки з вежами"... "коли вихована взаємним страхом і битвами сила лицарів стає майже львиною і заковується з ніг до голови в залізо" ("Осередніх віках" т. VIII. "Полн. собр. соч., 1921). "Жінка середніх віків", пише Гоголь, "була богинею: для неї турніри, для неї ламаються списи, її рожева чи голуба стрічка в'ється на шоломах і вливає надприродні сили. Для неї суворий лицар стримує свої пристрасті з такою ж силою, як арабського свого бігуна, накладає на себе обіти виняткові, щодо суворости до себе, і все для того, щоб бути гідним схилитись до ніг своєї богині". Такі високі почуття дуже ушляхотнюючо впливали на характер европейців.

"Цей культ жінки зродився в Европі разом з культом лицарськости" (Ю. Липа). Але турніри на честь дами серця відносились до жінки чужої. Вдома власна дружина лицаря була ним поневолена. За подружню зраду карали тільки жінку. Мужчина міг собі шукати інших жінок і розважатися на стороні. Але кожна кохана жінка ставала для її лицаря Мадонною. Цей культ Мадонни — Діви Марії — розповсюджується і в Україні, тільки в релігійному сенсі, без обожування живих жінок. Чудотворний образ Божої Матері козаки носили в походи. Але коли на заході світський дух все більше опановував церковне життя і був помітний упадок моралі, цей вплив Декамерона Боккаччіо не зачіпав Україну. В Польщі в цьому часі ще також зберігається давний патріярхальний лад. Прості жінки сіють лен і приготовляють з нього одежу для своєї родини, стрижуть овець, працюють на городі, ллють свічки з воску, лікують і виховують дітей, а як чоловік іде на війну, рахують снопи, продають і скуповують те, що потрібно для господарства. В Чехах реформація і гуситський рух притягає маси жінок з народу й гусити проголошують вже тоді рівноправність. В цій боротьбі в відділах гуситського полководця жінки воюють разом з чоловіками зі зброєю в руках. Це доба Жанни д'Арк, яка ліпше від усіх полководців вміє надхнути до бою вояків. Кінець XV і XVI ст. в Україні це дата боротьби міського населення з чужими окупаційними урядами за збереження своїх старих прав. Відома меценатка, Гальшка Гулевичівна-Лозинська дає свій двір і великі земельні посілості для відбудови кляштора і закладає там при манастирі братську школу у 1615 році.

(Далі буде)

———o———o———o———

ЮВІЛЕЙ ГОЛОВИ СФУЖО

Жіночі організації Монтреалу вшанували голову СФУЖО, п. Олену Залізняк, влаштовуючи дня 30 листопада 1958 р. 50-літній ювілей її громадської праці. В залі УНО зійшлись численно представниці організацій, їх членки й гості. Привітання було сердечне і щире. Постать ювілятки знайшла признання й пошану не тільки серед членів-організацій СФУЖО, але також з боку загально-громадських організацій, які вислали своїх представників. Вечір пройшов у погідному настрої. Із промов бесідниць присутні довідались про життя і працю ювілятки, а представники місцевих організацій зложили їй побажання від усієї української громади Монтреалу.

Грошова збірка на цілі СФУЖО принесла $139.00. Із того ювілятка призначила $100.00 на фонд книжки про вчительок, що мала б появитись заходами СФУЖО.

Олена Залізняк, голова СФУЖО

БОЛЮЧА ВТРАТА

В ночі з 18 на 19 грудня 1958 року помер у Римі Юрій Коновалець, син сл. п. полковника Євгена Коновальця й Ольги з дому Федак.

Покійник народився 1 січня 1924 року в Берліні, де й провів перші роки свого життя. В 1930 році Коновальці переїжджають до Женеви й тут вписують 8-літнього Юрія до французької народної школи. Революційна діяльність сл. п. Полковника не могла проходити непомітно для підростаючого юнака і це мало додатний вплив на його національно-духову формацію, хоча доводилось перебувати з чужими дітьми в школі. Завжди було великою радістю для сл. п. Полковника, коли маленький учень Юрій деклямував своєму батькові українські патріотичні вірші, про вивчення яких дбала його матір.

По закінченні народної школи в Женеві сл. п. Юрій Коновалець переїжджає зо своїми батьками до Риму і його записують тут до французького ліцею ім. Шатобріяна, де побирали науку діти чужинних дипломатів, заакредитованих у Римі та при Ватикані. За весь час своєї науки Юрій Коновалець виявляв здібності до математичних наук та до спорту, чим з'єднував собі дружнє відношення багатьох своїх товаришів.

Не можна сказати, щоб у тому часі Коновальці жили в достатках, при чому ще сл. п. Полковник завжди дбав про те, щоб в першу чергу забезпечити хоч як скромно тих в ОУН, які давали весь свій вклад в її успішний розток, — тому Коновальці були завжди на останньому місці, куди не один раз заглядала справжня матеріяльна скрута.

На 14-му році свого життя сл. п. Юрій втрачає свого батька, який гине героїчною смертю 23 травня 1938 року в Роттердамі. Мати-вдова дбає про дальшу науку сина і на 17-му році свого життя Юрій кінчає з повним успіхом французький ліцей та здобуває бакалєорат. Перебуваючи і далі зо своєю матір'ю в Римі, вписується там на високу політехнічну школу і водночас приймає активну участь в житті українського студенства, стаючи головою Української Студентської Громади в Римі.

Але воєнні роки стають все важчими для життя Коновальців, а зокрема вже надмірно важкими були вони по капітуляції виснаженої війною і до голоду допровадженої Італії. Цей важкий воєнний і повоєнний період відбивається на здоров'ї молодого, хоч фізично вповні своїх сил Юрія і як наслідок приходить важка грудна недуга. Завдяки великим зусиллям та дбайливості його матері і при постійній допомозі родини, сл. п. Юрія можна було примістити в добрій санаторії, де по довшому часі пощастило було лікарям залікувати грудну недугу.

Бл. п. Юрій Коновалець

Юрій Коновалець повертається до Риму, але замість кінчати свої студії, мусить поступати на працю до голляндської летунської фірми ЛКМ, де в останнім часі вже був повищений до керівника літунського бюра в Римі. Могло здаватись, що все важке зо своїми поганими наслідками проминуло раз назавжди в житті Юрія Коновальця. Але, на жаль, так тільки могло здаватись, бо з початком 1958 року приходить підступно хвороба пістряка і хоч яку моральну силу виявляв Покійний і хоч як дбайливо піклувалась ним його матір, тої хвороби перемогти не можна було, бо й добрі лікарі виявилися вповні безпорадними.

Аж надто швидко зійшов у могилу єдиний син сл. п. полковника Євгена Коновальця і єдина надія його страдальної матері, яка все, що найдорожчого мала в житті, так передчасно втратила.

* * *

В суботу, 20 грудня, в домі Покійного, де лежало його тіло, Їх Ексц. Апостольський Візитатор Архиєпископ Кир Іван Бучко відправив Панахиду в асисті своїх секретарів — о. д-ра Мирослава Марусина й о. д-ра Івана Хоми.

В неділю, 21 грудня, тіло Покійного перевезено на цвинтар Верано. Похоронний похід з дому жалоби очолив Ректор Української Папської Колеґії ім. Св. Йосафата, о. проф. І. Назарко в асисті духовенства. Похоронна Служба Божа почалася в год. 11 ранку в головній церкві цвинтаря. Відправляв її Монс. Юрій Миляник в співслуженні о. Атаназія Химія, ЧСВВ і о. д-ра Мирона Стасіва. Співав хор Української Папської Колеґії. Церква була переповнена українським духовенством — священиками й питомцями Української Папської Колеґії на чолі з о. Ректором проф. І. Назарком і о. Віцеректором д-ром Атанасієм

Великим, який взяв на себе обов'язок організації похорону, отцями Василіянами, сестрами Служебницями і Василіянками та численними італійцями й іншими чужинцями, особистими приятелями й знайомими Покійного та його родини. В першому ряді стояли в безмежному смутку скорбна Мати Покійного — пані Ольга Коновалець, дядько Покійного, голова ПУН, полк. Андрій Мельник з дружиною і брат сл. п. Полковника, д-р Мирон Коновалець. Були приявні також усі світські українці, що живуть в Римі.

На домовині видніли вінки від матері і родини. Були також вінки від Української Папської Колегії, від Української Громади в Римі, від товаришів по гімназії, від колег з б'юра та від заприязнених італійських родин, а крім того десятки китиць квітів.

В день похорону наспіли десятки телеграм і листів від українського та чужинецького громадянства. Як дома, так і на цвинтарі висловили свої співчуття матері Покійного численні українці й чужинці.

Останній акт похоронної церемонії — складення домовини до крипти — був вкрай зворушливим: глибокий смуток, що ним були пройняті всі присутні, осягнув свого вершка. Він нагадав приявним, як проминаючим є людське життя на землі. Для матері сл. п. Юрія це був найболючіший момент — момент останньої розлуки з своїм єдиним сином.

В момент складання домовини в крипту, мати й всі члени родини кинули грудку р і д н о ї землі на домовину.

У. С.

* * *

Глибоко зворушені великою трагедією п. Ольги Коновалець по втраті єдиного сина, висловлюємо Їй від усіх членок Організації Українок Канади ім. О. Басараб щире співчуття. Хай Всевишній, що зволив забрати Її синаодинака до Себе, кріпить Її на дусі та допоможе перенести цю болючу втрату.

Центральна Управа ОУК

———o—o—o———

КАТЕРИНА АНТОНОВИЧ

Одяги козацької доби

Наступив 1959 рік, в якому оголошено святкування гетьмана Мазепи і мимохіть виникає питання як одягались у той час жінки козацької старшини, нашої тогочасної шляхти і як одягалась сама козацька старшина.

Ми маємо літопис Величка, з якого багато зразків одягу вміщено в ілюстрованій Історії України М. Грушевського. Маємо книгу Ріґельмана, який у той час подорожував по Україні і Польщі і дав нам зразки тогочасних одягів. Є портрет матері гетьмана Мазепи, що знаходиться в Народньому Музеї Кракова і видання Української Накладні — картки з костюмами козацької доби, переважно рисунки С. Васильківського з українських музеїв.

Досі ми писали найбільше про селянські одяги. Наша Україна така прекрасна й така широка, що кожна її частина має їй питомий одяг і тому одяги такі різноманітні. Ми писали, що не можна обмежувати назву "український національний одяг" тільки на Полтавщину, як це в нас пробують робити. Не мусимо самі себе обмежувати. "Національним українським одягом" буде всякий одяг кожної частини України, якщо він правильно витриманий у стилі — полтавський, чернігівський, київський, волинський, гуцульський, буковинський і з інших місцевостей України, і також старі козацькі одяги, все це буде "національний український одяг". Поставимо раз на завжди: н е о б м е ж у в а т и с а м и х с е б е т і л ь к и д о о д н о ї ч а с т и н и У к р а ї н и! Можна прийняти полтавський одяг як зразок для театральних і інших імпрез, але тільки не прикладати до нього одного назву "національний". В с і о д я г и є н а ш і н а ц і о н а л ь н і!!

Одяг козацької старшини на перший погляд, здається, ніби дуже відрізняться від народнього, але коли порівняти кожну частину тогочасного одягу, то ми знайдемо надзвичайно багато спільного. Головна різниця буде в тканинах — матеріялах, з яких шито одяг. Тоді вже були широкі зносини, і торговельні й політичні, з закордоном, звідки привозили різні крами. Між іншим з Франції привозили прекрасні міцні шовкові тканини, які виироблювано у французьких фабриках. Вони були заткані багато кольоровим різноманітним орнаментом, найчастіше квітами, чи то окремими квітами, чи китицями, чи ґірляндами по всьому тлі, іноді, хоч рідше, геометричним орнаментом, а іноді, крім шовку, ці тканини були заткані золотими і срібними нитками. Це були пишні тканини, з яких робили як жіночі так і козацькі одяги.

Які це були прекрасні тканини ми можемо бачити по зразках, що знаходяться в Музеї Культури й Освіти у Вінніпеґу. Збірку цих старовинних тканин пані Т. Кошиць виписала з Европи від проф. Жука для Музею. На цю збірку дуже варто подивитись кожному, щоб знати як одягалась наша козацька старшина.

Крім французьких тканин одяги в ті часи роблено і з турецьких і перських тканин. З тими країнами також були в ті часи торговельні зносини. Іноді тканини були і військовою здобиччю при частих походах козаків по Чорному морю до Туреччини, Сирії, Криму.

З цього бачимо, що тканини привозили як з заходу так і зі сходу. В нас, в Україні, не було ще тоді шовкових фабрик, за те домашнє ткання з льону, з вовни і бавовни було дуже гозповсюджене. Майже кожна господиня ткала дома полотно.

Містимо тут рисунок одягу жінки козацького старшини.

Пояснення до рисунків

1. На голові кораблик (ніби капелюх), спереду і з-заду піднятий, по боках нижчий, сильно сидить на голові. Зверху покритий парчею (сильною шовковою тканиною, затканою шовком). Вилоги з оксамиту, чи зимою з хутра.

2. Намисто дорогоцінне: коралі, бурштин, гранати.

3. Звичайно ще й дукач, чи кілька дукачів (як показує назва — це золота монета з гачком, що вішають її на окремий ланцюжок, або іноді разом з намистом. Потім вже вішали не золотий дукач, а зроблений частіше всього образок, срібний чи мідяний, які спеціяльно виробляли й можна було купити на базарі.

4. Біла сорочка, шовкова чи з дуже тонкого льняного полотна з широкими рукавами, з округлим вирізом коло шиї і застібкою спереду, чи зв'язана двома стяжечками, вишита шовком чи заполоччю одного кольору. Звичайно вишивають настилуванням, старші пані вишивали чорним. (Крій сорочки поданий у книжці "Український народній одяг" Катерини Антонович — гл. оголошення "Ж. С.").

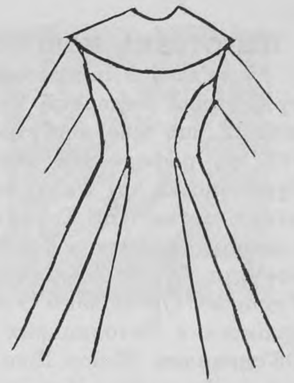
5. Коротенька корсетка тісно прилягає до стану, спереду може бути й зашнурована.

6. Широка шовкова квіткована спідниця.

7. Черевички - сап'янці, панчохи короткі з вишиванням коло кісточки.

8. Зверху байбарак з відлогами на рукавах іншої барви як і широкий комір з-заду вирізаний колом, спереду відвертається вилогами. Ці вилоги ідуть до стану.

З ліва одяг жінки козацького старшини. Вгорі вигляд одягу з-заду.

9. Іноді байбарак лежить вільно, іноді у стану застібається на гаплик.

10. По краях і внизу байбарак обшитий позументом, іноді цим позументом обшивають рукави і край коміра.

11. Спина цільна — шви по середині нема, два шви з боків до стану. Від стану вниз вставлені два клини-вуса. На стані в тому місці, де починаються вуса, нашивають ґудзик, чи трикутничок кутом нагору, щоб зміцнити злуку кутів тканини.

(Далі буде)

З'їзд Українських Письменників

В Ню Йорку, в днях 6 і 7 грудня м. р. відбувся З'їзд Українських Письменників у вільному світі, скликаний за ініціятивою Об'єднання Українських Письменників "Слово".

У З'їзді взяло участь особисто 59 мистців слова і 53 кореспонденційним шляхом. Були на ньому репрезентовані українські письменники з ЗДА, Канади й Европи.

Жінки - письменниці були також чисельно заступлені на З'їзді. До президії були покликані Докія Гуменна і Галина Журба. Свої твори читали Софія Парфанович, Діма, Раїса Шумська, Емма Адрієвська і Женя Васильківська. В дискусії забирали слово Людмила Коваленко - Івченко, Галина Журба, і Марія Струтинська.

Ввесь З'їзд, офіційна і розвагова частина, пройшов успішно та викликав велике зацікавлення з боку українського громадянства. Це була найбільш культурна подія в житті української еміґрації.

М. І. МАНДРИКА

ЗИМОВЕ

Ти думала про мене у юрбі,
В базарнім шумі, в метушні різдвяній,
І серце билось ніжністю в тобі,
Коли гадала: щоб хотів коханий?

Ніщо не може радість більшу дать,
Як думка ніжна, серця твого спомин, —
То Божа ласка, Божа благодать,
Що раб смиренний може й недостоїн.

Ти думала... Як солодко це знать,
Коли кругом зима пісні співає,
І всі стежки твої під снігом сплять
В моїм саду, що так весни ґекає.

ВІСТІ СФУЖО

ПІДГОТОВКА КОНҐРЕСУ СФУЖО В КАНАДІ

В зв'язку з підготовкою матеріялів до конґресу Світової Федерації Українських Жіночих Організацій, що має відбутися в Ню Йорку в червні 1959 р., референтка зв'язків СФУЖО, інж. Лідія Бурачинська, з Филаделфії відвідала українські жіночі організації Торонта і Монтреалу. Впродовж 3-денного побуту в Торонті (28 - 30 листопада 1958 року), п. Бурачинська мала наради з Центральною Управою Організації Українок Канади, Лігою Українських Католицьких Жінок Східньої Єпархії, Об'єднанням Жінок Ліґи Визволення України, місцевим Комітетом Українок Канади та фінансовою Комісією СФУЖО, яка має свій осідок в Торонто. Монтреал відвідала референтка зв'язків дня 1 грудня та мала зустріч з представницями місцевих відділів ОУК, ЛУКЖ, ОЖ ЛВУ, СУК "Доньки України" та Тов. ім. Лесі Українки при "Просвіті".

Доповідь інж. Л. Бурачинської, на початку з коротким переглядом праці і осягів СФУЖО за минулих 10 літ, відносилася в першій мірі до програми майбутнього конґресу, до тих головних питань, які намітила вже Програмова Комісія: 1) Українська жінка у вільному світі та її завдання на новому місці поселення. 2) Українська жінка у вільному світі та її відношення а) до нашого народу на рідних землях, б) до пануючого там тепер режиму.

Проблеми, що їх порушила п. Бурачинська, викликали правдиве зацікавлення і безпосередній відгук, що проявлявся в діловій дискусії.

Представниці українських жіночих організацій Канади, які знають п. Бурачинську як редакторку журналу Союза Українок Америки "Наше Життя", що його веде впродовж восьми літ, а деякі знали її як редакторку журналу "Нова Хата" у Львові та авторку публіцистичних і наукових статтей у різних виданнях — раділи особистою зустріччю з нею, як референткою зв'язків СФУЖО. В цьому характері вона виявила велике зацікавлення справами зв'язків СФУЖО і плянову безперервну активність. Її жива і постійна переписка з діячками членів-організацій, її щирий, а водночас продуманий і діловий підхід до їх організаційних проблем, в великій мірі причиняються до пожвавлення активности Організацій і піддержування контакту з Централею СФУЖО.

КОМІСІЇ СФУЖО В ЗДА

Для підготови Конґресу працюють також Комісії в ЗДА. В Ню-Йорку діє культ.-освітня Комісія, а Комісія Молоді є в підготові. У Филаделфії діють Комісія Програмова й Виховна, а недавно тому заснувалась також Комісія Молоді. У підготові заснування Комісії Суспільної Опіки в Нюарку.

Комісії розглядають звіти членів- організацій та студіюють поодинокі ділянки праці. Іде про те, щоб збагнути їх проблематику, осяги й тенденції. Вислід цієї праці Комісії предложать на Студійних Днях Конґресу.

КНИЖКА ПРО ВЧИТЕЛЬОК

Вчителювання — це природне жіноче звання, що відповідає нахилам жіночої вдачі. Тому й так охоче вибирали його перші жінки, що шукали освіти і власного заробітку. А серед них скоро вибились на чільне місце добрі фахівці і вчительки з покликання. Вони формували душі дітей і надавали їм напрям на все життя.

Недавно тому голова СФУЖО, п. Олена Залізняк, кинула клич видання невеликої книжки про перших наших учительок. Багато сучасниць із вдячністю згадують їх постаті та життєві вказівки, які від них дістали. Тому цей клич прийнявся і при СФУЖО отворився Фонд Книжки про Вчительок.

НЕМА ТО ЯК ЕВРОПА...

З початком грудня 1958 р. відбулися в домі п. Є. Ситник, голови Домініяльної Екзекутиви Комітету Українок Канади, сходини Екзекутиви, получені з доповіддю своєї містоголови, п. Ольги Войценко, про її враження з подорожі по Европі.

Після офіційної частини сходин, п. Войценко розповіла в дуже цікавій формі про свій недавній побут в Европі. Наче на екрані висвітлювала прелеґентка в добірних словах (її фотосвітлини ще не були готові) факти, враження та завваги зі своєї поїздки по Англії, Бельгії, Німеччині та Франції. Вона, хоч уродженка Канади, захопилася всеціло Европою. "Европа прекрасний континент. Клімат чудовий, природа чарівна, люди щирі, ввічливі, культурні. А культура під кожним оглядом, духова й матеріяльна, на високому рівні", — говорила п. Войценко. За два-три роки вона плянує знову їхати, щоб оглянути не тільки інші країни, але поновно налюбуватися Европою.

Пані Ситник щиро дякувала п. Войценко за цікаву розповідь, а відтак щедро гостила всіх присутніх багатою вечерою. **С. Б.**

УКРАЇНКИ БЕРУТЬ УЧАСТЬ І ЗДОБУВАЮТЬ НАГОРОДИ В ФАРМЕРСЬКІЙ ЮНІЇ

Читаючи звідомлення з Конвенції Юнії Фармерських Жінок Алберти, що відбулася в днях 8 до 12 грудня ц. р. в Едмонтоні, завважуємо, що фармерки-українки Алберти не тільки належать до цієї великої і впливової організації, але й входять у склад її управи. Звіт з діяльности комітету "розуміння наших сусідів" здала п. **П. Довганюк.** Її опісля обрано містоголовою Екзекутиви Юнії Фармерських Жінок Алберти.

На Конвенції присвячено головну увагу господарським справам, хоч схвалено декілька резолюцій загального характеру.

У виставці жіночих робіт, що відбулася під час конвенції, здобули нагороди також українки, **пп. М. Ничка і П. Білик.**

ЛЕСЯ УКРАЇНКА

НАДІЯ

(Перший вірш Лесі Українки)

НІ ДОЛІ, НІ ВОЛІ У МЕНЕ НЕМА,
ЗОСТАЛАСЯ ТІЛЬКИ НАДІЯ ОДНА:

НАДІЯ ВЕРНУТИСЯ ЩЕ РАЗ НА ВКРАЇНУ,
ПОГЛЯНУТИ ЩЕ РАЗ НА РІДНУ КРАЇНУ.

ПОГЛЯТИ ЩЕ РАЗ НА СИНІЙ ДНІПРО, —
ТАМ ЖИТИ, ЧИ ВМЕРТИ, МЕНІ ВСЕ ОДНО.

ПОГЛЯНУТИ ЩЕ РАЗ НА СТЕПИ, МОГИЛКИ,
ВОСТАННЄ ЗГАДАТИ ПАЛКІЇ ГАДКИ...

НІ ДОЛІ, НІ ВОЛІ У МЕНЕ НЕМА,
ЗОСТАЛАСЯ ТІЛЬКИ НАДІЯ ОДНА.

◆

ЛЕСЯ УКРАЇНКА

МЕТЕЛИК

Бідний нічний сірий метелик сидів у темному вогкому льоху, за бочкою з капустою. Сидів він сумно, стуливши свої темні крильця. Так смутно йому було, дармацо не був там самотнім, — мав таки сусіда: сусід той був лилик. Та з того сусідства невелика була користь для метелика: лилик був неговіркий, понурий собі, та до того ще з якимсь презирством дивився на бідного метелика, — сказано, нерівня!

Лилик сидів тихо в своєму куточку, ні за чим не жалкував, та нічого й не бажав, хіба тільки кута ще темнішого, щоб сидіти там спокійно і ніколи того прикрого, вразливого світла не бачити. Правда, тут у льоху теє світло не дуже докучало, — а все таки часами дехто надходив зо свічкою, навіть часом над бочкою нахилявся, набираючи капусти, — і це було дуже прикро лиликові; коли б сила, він теє світло крилами згасив навіки!

Метелик на своїм недовгім віку ще не бачив світла, душею тільки чув, що десь то є сторона краща, ясніша, ніж його рідний льох, бо часом з малого віконця, що було в льоху, падав блідесенький промінь, та не міг метелик розібрати, що то воно таке теє світло і яке воно повинно бути. У темному куточку промінець той був ледве помітний, — тоненький, як ниточка, та блідий, мов погляд недужої дитинки. Летіти шукати того світла метелик не мав відваги й сили.

Хто знає, може наш метелик так і вік свій короткий звікував би у темряві самотній, — та інша доля судилася йому. Якось прийшла служниця по капусту до льоху та й поставила свічку долі, якраз навпроти метелика. Боже, яким величним, блискучим, повабним здалося метеликові те світло! Він затріпотів крильцями і хотів кинутися на світло, але служниця в ту хвилину взяла світло й подалася геть із льоху. Не втерпів метелик, забув своє безсилля, забув свою несвідомість. "Світло, світло!" — і полинув за ним. Лилик тільки свиснув йому вслід, потім заліз ще далі за бочку й заснув. Нічого йому ніколи не снилося. А метелик полетів та й полетів за тою свічкою так швидко, скільки сил було в його бідних крильцятах.

Аж ось він опинився у великій кімнаті; там сиділо за столом велике товариство. На столі була ясна-ясна лямпа, — метелик аж оторопів від того проміння і безсилий упав на стіл, тріпочучи крильцями. Хтось із товариства хотів його прогнати з стола, але він, опам'ятавшися, знову зірвався й почав кружляти понад лямпою щораз меншими і меншими кружками: хотів він ба-

чити якнайближче те ясне сонце, яким йому здавалася лямпа. Чи думав він, що там життя стратить? Хто ж бачить смерть у сяєві? Воно горить, миготить, міниться, — там світло, там світло, там життя! Метелик летить все ближче, ближче до згубливого світла. Даремне його відганяли від світла. І от метелик влетів у самий полумінь. Тріск! Оце ж йому й смерть! Лямпа спалахнула, а далі знову почала горіти з такою самою ясністю, як і перше. Дурне створіння! — мовив дехто з товариства: — Хто велів йому летіти на огонь? І женуть його, так ні, таки лізе! Дурному дурна й смерть!"

А хіба ж розумніша була б його смерть, якби він навіки заснув у темному льоху? Те світло спалило його, але він рвався на простір! Він шукав світла!

ГАННА ЧЕРІНЬ

УЗИМКУ У ЛІСІ

НА САНКАХ Я З ТАТКОМ ЇХАВ ВЗИМКУ
ЧЕРЕЗ ЛІС ГУСТИЙ РАНЕНЬКО ВРАНЦІ.
— ТАТУ! БАЧИШ — ШАПКУ-НЕВИДИМКУ
ХТОСЬ ВДЯГНУВ — ХОДИВ ПО ЦІЙ ПОЛЯНЦІ.

ЗАСМІЯВСЯ ГОЛОСНО МІЙ ТАТО:
— ШАПОК-НЕВИДИМОК ТУТ БАГАТО!

ПОДИВИСЯ, СИНУ: ТО Ж КОПИТЦЯ,
ЧОТИРЬОХ СЛІДИ ТОНЕНЬКИХ НІГ.
ВИДНО, ЛОСЬ ШУКАВ ВОДИ НАПИТЬСЯ,
ТА ЗАМЕРЗЛО — МУСІВ ЇСТИ СНІГ!

ТАМ СТЬОБАЛА СНІГ ВОРОНА ЧОРНА,
З РАДОЩІВ, ЩО ЧИСТО НАВКРУГИ...
БІЛОЧКА ПРОСКОЧИЛА МОТОРНА...
ОСЬДЕ СЛІД І ВОВЧОЇ НОГИ...

— БАЧУ Я, ЩО ТИ УМІЄШ, ТАТУ,
ЯК ПО КНИЖЦІ, ПО СЛІДАХ ЧИТАТИ!

СНИЛИСЯ МЕНІ СЛІДИ НЕ РАЗ ЦІ,
ДУМАВ Я, ЩО ВОВК — ТО ЛИШ У КАЗЦІ,
ЩО ЛЯКАЮТЬ НИМ БАБЦІ, ЯК ДІТИ
ЧАСОМ ТИХО НЕ ХОТЯТЬ СИДІТИ...

ТАТУ! ЯК У ЛІС ПОЇДЕМ ЩЕ РАЗ,
Я ВІЗЬМУ СВОЮ ЦЯЦЬКОВУ ШАБЛЮ,
ВІДНАЙДУ, ДЕ ВОВЧА ТА ПЕЧЕРА,
І ЗЛЯКАТИ ТАК ЙОГО ПОТРАПЛЮ,
ЩОБ НІ БІЛКИ, НІ МАЛОГО ПТАХА
НЕ ЛЯКАВ ВОВЧИЩЕ УНОЧІ,
ЩОБ СПОКІЙНО ЗАЙЧИК-СІРОМАХА
СПАТИ МІГ, СХОВАВШИСЬ МІЖ КУЩІ.

—о—о—о—

УЗИМКУ — В УКРАЇНІ

Катруся сиділа на стільчику перед грубкою. Раптом хтось стукнув у кухонне віконце. Катруся побігла в кухню подивитись, хто це стукає. Вона побачила, що за вікном сидить на наличнику сорока і стукає в скло дзьобом. Між рамами лежала червона горобина. Сорока стукає по склі і не може зрозуміти, що таке. Горобина під самим носом, а не дістанеш її.

— Андрійку, Андрійку! — покликала Катруся старшого брата.

Андрійко подивився у вікно.

— Їсти просить, — сказав він, — голодні тепер пташки.

Андрійко відрізав шматок сала, надів кожушок і вийшов надвір. І Катруся побігла за ним.

Було ясно, але дуже холодно. Берези стояли білі, наче облиті цукром. А бузковий кущ у палісаднику так і присів під вагою снігу. Андрійко дістав з кишені нитку і підвісив до березової гілки шматочок сала. Потім він пішов до хати. А Катруся стояла біля дверей і дивилась на жовтий шматочок сала. Вона думала, коли ж прилетить сорока. Але сорока так і не прилетіла. До сала пурхнула жвава синичка. За нею друга, третя, а червоний снігур відлетів убік.

— Почекай, — сказала Катруся. Вона побігла в хату, набрала кришок з хліба і розкидала їх по снігу.

— Ось тобі! Їж, снігурику!

Снігурі та горобчики почали клювати крихти.

— Годуй, годуй їх, доню, — усміхнулася мама, — вони в тебе в боргу не залишаться.

ЛЮТИЙ

Другий місяць зветься Лютий.
А лютує він тому,
що на світі довго бути
не доводиться йому.

Хоче Лютий, щоб на світі
панувала вік зима.
Та поволі сонце гріти
починає крадькома.

Н. Забіла

FAITH

How many of us believe in the powers of the Almighty? How many many of us believe that things will work out well for us, no matter what our problems? How many of us truly believe that every cloud has a silver lining? How many of us know and have experienced "the faith that can place a candle in the darkest night", "that faith is the root of all blessings", "that with deep faith our needs will be satisfield and we will be comforted and happy". If only we had the great, strong faith of one young girl.

This happened during the early years of the depression period about thirty years ago. At that time unemployment was at its peak, although rent and food was at its low; yet, even the few dollars that could buy so much more than now, were very scarce. For many families, it was difficult to make ends meet where the income of the wage-earner was very small.

That year, too, winter set in early and was bitterly cold, without any let-up. As a result colds and dangerous attacks of influenza were prevalent. There was not a family anywhere whose troubles weren't increased through added worry of illness

One day, a young girl, after returning home from school, went to bed with a sore throat. As days went by Mary got worse, until finally a doctor was called. But the damage was done—streptoccocus haemaliticus. Had the physician come sooner, given her a new sulpha drug, she would have been cured, much sooner. Now, it was a matter of time or a long period of convalescence. After many more visits the doctor finally said to the mother,

"Mrs. Hrabeck, I can do no more for your daughter. Her recovery depends on many things and is in the hands of God. I can only make this suggestion—take her to a warm climate where she can rest in the sun and eat fresh fruit and vegetables."

"We have friends in Arizona, Dr., but we cannot afford the cost of the fare for both of us," sobbed Mrs. Hrabeck.

"I'm sure you will find a way. I am sorry I can give you no more, but here is ten dollars to help you a little," said the wonderful, kindly, old gentleman. This utterly expected, humanitarian gesture on the part of the doctor to whom the family already owed so much, brought forth more tears—tears of despair and gratitude.

Time went by. Friends came and went, sympathizing with the young girl and the family. What would they do? What could they do? Many of the families would have helped but they themselves had financial difficulties and other troubles. They would gladly help, but could do so only in little, insignificant ways;—spiritually, they were wonderful neighbours!

"Don't worry," said Mary, "I'm sure that something will come along. I'm sure that God has not forgotten us. I believe that we will get to our friends in Arizona. Don't cry, Mommie. I know that I'll be well, again, soon." Such was the faith of this sick, little girl.

One day, came mail from the friends in Tucson, Arizona. "We had a letter from our relatives, your neighbours, and are sorry to hear about Mary," it stated, "we shall be very glad to accommodate you both at our home which has become too large since our children have gone away. Please do not worry about anything. Just come."

Hopes which had dwindled through the weeks, except those of little Mary, soared again. The family had tried all possible ways to raise some money for the railway or bus fare but did not succeed. The small sum on hand wasn't enough even for one fare. Now, there was a place for little Mary, if only they could get there.

"Mommie, I'm sure we will be able to go. Let us write and thank them for the kind offer. We will inform them later, for I know that God will help us in our distress and our hopes to go," said Mary, with a smile.

Have we not on occasions been worried to desperation? Have we not tried to keep our chins up in face of troubles and found we could do it no longer? Have we not been in a dark room which hadn't any possible outlet for a small ray of light? Have we not groped and groped in the dark, like a drowning swimmer who could clutch at nothing solid to help pull him out of the dark, murky and cold water?

Yes, we have all had such low ebbs in our life, at one or another time. What did we do? Give up? Did we become dissolusioned? Did we become prejudiced and bitter? Did we complain and blaspheme? Or, did we take a breath and try again. Did we get down on our knees and pray—pray fervently with "malice or words towards no one"? Did we? Mary, her mother and family did just this. They believed and prayed, and hoped.

One cold day in February, the telephone rang, shrilly, it seemed, breaking the quiet of the house. The mother answered.

"This is Matthew Stemluck," said a strange voice. You do not know me, but I am just visiting a mutual friend of ours who has informed me you have friends in Arizona. Now, my wife and I are returning home to California and we are planning to stop in Tucson. There is plenty of room in our large car and we would be so very happy to have you drive with us. Would you and your daughter come along and keep two elderly people company? I understand that you can drive a car, Mrs. Hrabeck, so you could help me in this way, as I do get tired doing all the driving. Could you be ready to leave with us on Sunday? We shall come to meet and talk with you before then."

"Could we! Would we!" Mrs. Hrabeck sat down in a daze and with tears in her eyes broke the wonderful news to the family. What joy! What happiness! They told their friends who also shared this happy news. Everyone who knew of the plight of this family and knew how important it was for their little girl to get away from the cold, bitter winter to another country, were so glad to hear of this miraculous chance. "The hand of God", they said.

Thus, early Sunday morning, when the temperature was about thirty degrees below zero, Mary, lying cozy and comfortable in the back of the spacious car, drove away with her mother and the two elderly couple, who were "sent from heaven", to the land of sunshine and health!

In a way they least expected, the family's prayers had, at last, been answered. The silver lining of the heavy clouds was shining brightly. The profound faith and trust that Mary felt in the powers of the Almighty brought sunshine and happiness to the hearts of her family and many, wonderful friends.

Let us always have faith; let us believe that He will lessen our troubled minds and hearts; let us trust Him, for the great and powerful light will illumine our way no matter how dark, tedious and burdensome our way. Let us remember to pray and have great faith! Believe, and you shall be saved, content and happy!!! Let us take a lesson from little Mary!

Halia Hawryluk Charney

ТЕТЯНА ДУШЕНКО

САЛЬОН ВІДМОЛОДЖЕННЯ

ГУМОРЕСКА

Почалось все від прийняття на Різдвяні Свята. У свіжо випаперованому помешканні та сніжно-біло помальованими дверми, положили ми барвистий килим на долівку, вишитий обрус на стіл і приймали гостей — мій чоловік іменинником був.

Хоч це не був Свят-Вечір, а все ж таки було дванадцять страв — гості сипали компліментами, як на дворі зима — снігом. А що й було чим запити — то веселий спів лунав з розпалених уст. Проспівалось пару колядок, потім могутньо: "Многая літа, літа..."

В цей однозгідний спів вмішалося нагло якесь фальцето: "тріс, тріс, тріс...", що муляло вуха всім і на всіх кидало прикре підозріння — безпідставно!

Бо над столом з келішками і над головами гостей, немов крила зловісного лелеки, повисли потріскані частини паперової стелі, що від незвиклого тепла та випарів алькоголю, надулася немов велеканський живіт і потім трісла. Всі ми схопились на ноги:

— "Що це? Хата валиться!" — почулись перелякані виклики.

Іменинник, незважаючи на своє свято, взявся до роботи і цвяшками прикріпив папір назад на стелі. Мені довелося гостей перепрошувати. З уваги на не розкраяний ще торт та недопиті пляшки це мені вдалося... Весеління продовжилося аж до ранку.

А що ця пригода трапилася на самий Новий Рік, то якось оказіям до угощування не стало кінця. То хрестини, іменини, весілля, річниці шлюбу, посвячення хати і т. п. Неможливо відмовитися від запрошень та угощувань, як і треба в себе приймати гостей. Випробувала я усі приписи з канадійського "Жіночого Світу", та з американського "Нашого Життя", щоб подати на стіл щось нового, не тільки розсіл з макароном та печеного індика. Варю, пробую і від того — нівроку — поправляюся.

Прийшла нарешті весна, потепліло. Хочу одягнути легеньку суконку, та чогось усі минулорічні за вузькі. Нових купити не можу, бо ж кожний знає, що паризькі кравці змовилися та й випустили таку моду, що для неї необхідна не фігура, а тріска. А в мене личко як яблучко, а стан — хіба волами об'їжджай! Біда та й годі.

Кинулась я перегортати журнали, але вже не за приписами куховарськими, тільки за порадами як віднайти свою згублену форму. Вихвалено там різні дієти: вітамінова, протеїнова, молочна, яринова — та що з того? Усі вони голодові! Рахую кальорії, рахую і не можу прийти до ладу. Ні, не буду я голодувати. Треба щось іншого знайти. Вичитала я про чародійні пігулки, про різні машини та сальони краси, де за 500 долярів відмолоджують людину. Там відріжуть, там приліплять, то замажуть, то наклеють — так що рідна мати не пізнала б. На жаль, не мала я звідки взяти тих марних п'ять соток. Пішла порадитися приятельок. Одна каже пити кисле молоко, інша — солодке пиво, третя оцет. П'ю я всього, надаремне — чи властиво ні, бо при моїй спокійній вдачі з усього приростають фунти.

Одного дня вліті, коли розпочалися страйки і мій чоловік мусів сидіти дома, він каже до мене:

— "А знаєш, ясочко, я хочу помалювати нашу спальню. Яку краску собі бажаєш?"

Це мене обурило. Ввесь час я його гризу, щоб направив стелю в ідальні, а тут — малювати спальню!

— "Не хочу я ніякої краски. Чи ти забув прс важнішу справу?"

Недогадливий, як усі мужчини, питає:

— "Яку важну справу? Чи не закупив того, що казала, чи не виніс сміття?"

— "Голубчику, кажу, треба в ідальні зробити порядок. Минає літо, прийде сезон забав, якже ми гостей запросимо?"

— "Маєш рацію — признав він, піду папір куплю".

— "Та перше подивися, — кажу, що можна там зробити, може ліпше дати плястер або помалювати. Тепер усюди тільки малюють".

— "Добре, подивлюся" — відповідає. Поліз на ослін, зриває папір. Там, де папір був відліплений, усе ішло гладко, далі аж ніяк. Почав намочувати водою, теж не йде.

Пригадала я, що куми стягали папір із стін якоюсь машиною.

— "Побіжи, та позич машину, знаєш яку, таку парову".

Побіг він, а я собі думаю — доки буде здирати папір та давати інший, пошию собі вигідну сукню, набридло мучитись. Та не так сталось як гадалось.

Привіз мій чоловік машину. Налляв води, нагрів доки пара не бухкала з лопати, щоб звогчувати папір, а відтак взявся тупим ножем зішкрябувати.

Моя сукня, жовта з червоними квіточками, лежала скроєна, тільки ший. А він там шкрябає, напускає пари і знов шкрябає. Потім каже:

— "Не скінчу я до вечора".

На ці перші дипломатичні заходи мовчу, теж дипломатично.

— "Знаєш, тут наліплено аж 12 паперів" — хоче мене зацікавити.

— "Треба, щоб хтось мені помагав" — веде дальшу розмову.

Це вже явний натяк. Хто ж мав би допомагати як не я, коли нас тільки двоє? Але ж це хлопська робота, гідна мужчин, на якій я не визнаюся. Щоб відвернути небезпеку, кидаю злегка:

— "Поклич кума, він теж не працює".

— "Поклич — легко сказати, але ж відколи він перебрався за місто, в нього немає телефона. Таки мені моя жіночка допоможе. Ходи но сюди".

Піднімаюся, шиття випадає з рук. Як не йти, мій пан і господар велить. Не пізнаю я свого старого. Такий діловий став.

— "Вилізь" — приказує, не стільчик, потім на стіл і будеш орудувати машиною. Я буду ножем за тобою відривати папір, бо як прохолоне, не відстане".

Входжу в їдальню, роздивляюся. Знаєте, боюся всіх машин. Це мені колись у дитинстві снилося постійно, що іде величезна льокомотива прямо на мене, я втікаю і не можу втекти, ховаюся попід стіл чи під ліжко, або лізу в якусь шафу. Нічого не помагає. Машина їде, їде — ось, ось мене переїде. Тоді цей жахливий момент унеможливлювало своєчасне пробудження. Але це не сон: передо мною стоїть така невблаганна парова машина. **Тяжка, залізна.** Нафта горить, душить полум'ям. Гаряча вода шипить, мрякою лягає на стелю. Лякаюсь я не тільки парових машин, але взагалі всіх, що існують. Коли прасую, думаю, що вилетить іскорка та блискавкою впаде на мене, спалить! Коли перу, здається, що валки поламають руки, а "тенка" з гарячою водою-кип'ятком мене попарить. Машина до шиття намагається проколоти мені пальці, електричний "міксер" хоче вхопити мої коси. Телевізор затягнути у свою бездонну пащеку. Газова піч намагається вибухнути пожежою, авто хоче полетіти у пропасть або розбити мене об мур чи дерево. Від страху мені підборіддя трясеться, іду немов на страту. Поволеньки вилізаю на стільчик, звідтам з великим зусиллям на стіл і беру парующу лопату в руки. Мало, мало, що не випустила її. Протримала дві-три хвилини й кажу до чоловіка:

— "Бери ти, більше не можу, я буду зішкрябувати".

— "Нехай", — каже чоловік, поміняймося. Бере він ту грізну лопату, вся пара іде мені в лице й випікає очі. Стає він на стіл, а я перебираюся на драбину. З великим трудом знайшла рівновагу на хиткому щаблі, а як було потім і не питайте! Сама собі не вірю, що то я стояла на головокружній висоті, витягнувшись на кінчики пальців, немов якась балерина, бо я низького росту, щоб досягнути до стелі і швидко-швидко здирати мокрий папір. Викручувалась я на всі сторони, натягала шию, руки, перегиналася, вихилялася поза межі можливого, плавала в парі, а піт ллявся з мене струмочками. Не знала я тоді, чи я в пеклі чи в небі. Зависоко для пекла, а за душно для неба. Працювали ми так без перерви до вечора. Відвіз мій чоловік нарешті машину, а я ще якось знайшла трохи сили, щоб викупатися. По старій звичці стала на вагу і очам своїм не вірю: стратила за цей день рівно 10 фунтів! Може з перевтоми не добачаю, подумала. Але на другий день вранці те саме. Пробую сукні, пасують. Дивлюся в зеркало: подвійне підборіддя десь поділося, шия видовжилася, таксамо й стан, а зморшки немов би хтось гарячим залізком вигладив. З лиця ніби 12 шкур здерто, таке воно чисте та рожеве.

Вчорашня робота — то був справжній .сальон відмолоджения і коштував мене не більше як два доляри — ціна визичення машини. Аякже!

ПОРАДИ ДЛЯ ТИХ, ЩО ГРИЗУТЬ НІГТІ

Змушуйте себе тримати руки на колінах, або сплетені сильно пальцями до купи в подолку.

Носіть на руках рукавиці.

Як ідете до кіна зі своїм найдорожчим, то натягніть рукавицю на свобідну руку.

Просіть усіх своїх знайомих, щоб завжди звертали вам увагу, як ваші пальці відрухово підіймуться до уст.

Як мементо — малюйте нігті червоним лякером.

Носіть зі собою завжди прилади до манікіру, (ножички й пильничок особливо) та усувайте ними всі шкірки, що вас денервують.

Як ваші нігті крихкі, то пийте кожного ранку овочевий сік з пачечкою желятини та взагалі добре відживляйтеся.

З НОВИХ ВИДАНЬ

ЗАМІСТЬ РЕЦЕНЗІЇ

Передімною книжка альбомного формату, на доброму папері, зі спіральним пластиковим хребтом, що вможливлює книжці добре розкриватись. Обгортка книжки прикрашена чорно-червоною вишивкою.

Заголовок цієї книжки: "Ukrainian Embroidery Designs and Stitches" — тобто "Українські вишивкові взори й стібн". Наголовок надто вимовний, не можна опертись спокусі, щоб не заглянути до середини.

Книжка видана в англійській мові Союзом Українок Канади в 1958 р. Тут же й емблема цієї організації. Зібрала й упорядкувала матеріял до цієї книжки Настя Р. Рурик. Співробітницями цього видання були: Розина Драґан, Анна Порейко, Леся Івасюк, Ангелина Павлик, Калина Сакалюк, Катерина Лабюк і Настя Рурик.

Це збірне видання прикрашене 12 світлинами, що їх громадянство мало змогу оглядати на сторінках преси, починаючи з 1930 до 1957 років. Усі ці світлини стисло зв'язані з темою видання та діяльністю музею Союзу Українок Канади з осідком у Саскатуні.

Обидві передмови Розини Драґан і Насті Рурик висвітлюють постання й працю музею, причинки до постання цієї книжки, та розподіл праці між співробітницями.

Між обидвома передмовами є вложених 12 карток колірових взорів, без чергової нумерації сторін, що 7 із них рисувала Розина Драґан, 3 Катерина Лабюк і 2 Неля Буряник. Цих 12 карток пропущено також у змісті. Виглядало б, що вони попали тут помилково. Та ні! Вони ж належать до опрацьованої теми, підносять вартість видання, та своєю барвистістю можуть притягнути око навіть принагідного глядача. Їх виконання незвичайно дбайливе й про них хочу кілька слів осібно сказати.

Перших 7 карток рисувала Розина Драґан. На них взори переважно хрестикові одно, дво й п'ять колірові. Взори не клясифіковані, а поміщувані всуміш, через те не відтворюють жадної з названих областей України. До того ж деякі взори поміщені в цілості, інші частинами, або лиш фраґментами.

Взорів низинного вишивання, що їх рисувала Катерина Лабюк, є 2 таблиці. Одна з них колірова, а друга лиш чорна з умовленими знаками. Вміщують вони разом 9 взорів і 5 поверхниць. Дуже жалко, що ні один із цих взорів не поміщений разом з поверхницею до нього приналежною і через те не дає ясного відтворення низинного вишиття.

Яворівські взори рисувала Катерина Лабюк — 1 колірова таблиця. Взорів 12 на одній стороні. Дуже добре розложені. Усі "правдива яворівка", в якій не повторюються фраґменти. К. Лабюк добре розв'язала проблему відтворювання низинних і яворівських взорів на папері.

Хрестикових церковних взорів є 2 таблиці — чорні з умовленими знаками — рисувала Неля Буряник. Кожна з таблиць цілість собі. Це перерібка мистецької композиції, що не має нічого спільного з українським народнім мистецтвом. Добре підкреслена багатоколіровість обидвох таблиць.

Під усіми повище названими взорами подані числа ниток, якими належить вишивати.

Виданням в англійській мові можуть користуватися чужинці, а також молоді українки, що не володіють українською мовою, тому поміщення в ньому мапи України є дуже корисним ділом і допоможе зацікавленим устійнити батьківщину українських вишивок.

З уваги на те, не бажаним є на таких мапах впровадження переходових, реґіональних назв, як напр.: East Galicia — східня Галичина, Carpatho-Ukraine — Карпатська Україна і т. п., бо вони (ці назви) дезорієнтують, та вносять замішання, тим більше, що в текстах є відклики: "Східня Україна" — "Західня Україна", тому не бажаним є дробити себе ще на якісь "менші України". Перед чужинцями й на міжнародньому форумі ми є й повинні бути тільки українцями.

Після дуже доцільних завваг про походження українських вишивок, їх примінення, про матеріяли й нитки, про викінчення роботи, про вишивання на канві, обговорено також українські вишивкові стібн, підбираючи відповідні назви в англійській мові, або задержуючи українські в латинській транслітерації. Зазначення реґіональних назв у деяких стібах та ще ілюстровано рисунками має велике значення не лише для пересічної вишивальниці, але й при наукових дослідах.

Обговорено стібн:

хрестиковий (ілюстровано 5 рисунками);
допоміжні (ілюстровано 5 рисунками),
викінчуючі вишивку і
стебнівки (ілюстровано 12 рисунками);
гладь (ілюстровано 12 рисунками);
полтавське вирізування (ілюстровано 32 рис.);
декоративні меріжки (ілюстровано 20 рисунками — в двох місцях);
низинне вишиття (ілюстровано 4 рисунками — ліва й права сторона взору);
яворівські стібн (ілюстровано 24 рисунками);
полтавська меріжка (ілюстровано 2 рисунками — без пояснень).

Авторки, що працювали над поодинокими вище згаданими ділянками, намагалися в приступній формі подати деколи складну техніку вишивання, а тим самим заохотити самоуків до праці над собою та до поконання труднощів при вишиванні.

Авторка низинного вишиття повинна була в своєму описі згадати про лучення ниток і закінчування, бо це дуже важне при низинному вишитті. Про це була згадка в "Жіночому Світі за 1954 р., ч. 5.

Авторка, подаючи яворівські взори, в 3-ох з них дозволила собі вжити, поруч жовтих і червоних, ще й помаранчеві нитки. Ця модернізація дозволяється в прикладному мистецтві. Народня яворівська вишивка помаранчевого кольору не знає. Натомість аж 3 жовті кольори питомі низинним взорам. Там вони роз'яснюють темне тло вишивки.

Ділянку прикладного мистецтва хатнього устаткування зілюструвала авторка 53 одноколіровими рисунками й знимками, часто відкликаючись до загальних інструкцій, реґіональних назв з докладним описом і положенням взорів та поученнями.

Майбутнім вишивальницям ця ділянка стане в пригоді, коли лиш захочуть вони свої модерні мешкання прикрасити українською вишивкою.

Церковне вишиття має 25 одноколірових ілюстрацій. Між ними знаходимо священичі ризи, церковні хоругви, вівтарні обруси, рушнички і т. п. Усі з відповідно підібраними взорами, що своєю будовою орнаменту нагадують хрест. У цій ділянці використано раніш друковані праці в Канаді й у журналі "Нова Хата".

Примінення вишивки до жіночого й дитячого вбрання насвітлює 45 ілюстрацій й знимок. Тут, побіч народніх взорів, є і змодернізовані та примінені до наших канадійських обставин, де вишивка дискретно примінена до верхнього вбрання заохочує глядача до продовжування традиції, наслідування та до виявлення власної фантазії.

Із вичислених мною ділянок, окремо розроблених із 219 ілюстраціями, 12 знимками, та співробітницями, яких працю треба було узгіднити, надати певний напрямок, підібрати відповідний матеріял, його впорядкувати, приготовити й доглянути майже бездоганного друку, головно у виведенні взорів, вкінці розв'язати проблему поодиноких назв, щоб вони не затратили українського характеру в англійському перекладі, та напевно було ще й більше непередбачених труднощів, вив'язалася Настя Рурик якнайкраще, за що належиться її повне признання, не тільки від Союзу Українок Канади, але від усього українського жіноцтва, що користатиме з цього видання тепер і в майбутньому.

Залишається побажати Союзові Українок Канади, що видав цю вартісну працю, щоб здобувся на ще одно зусилля (якщо він цього ще не зробив), та розіслав публікацію Ukrainian Embroidery Designs and Stitches до великих бібліотек світу, до чужинецьких музеїв, університетів і інших місць, де кується доля народів (куди зачинені нам двері — а книжка пролізе), щоб там гідно репрезентувала вона нашу поневолену Батьківщину та помогла відчинити її двері до Незалежної і Самостійної Української Держави.

Іванна Зельська

ПРО ДОБРЕ ВИХОВАННЯ

Віра Кемпе

Здається нема людини, що не виконувала б якихось, хоч легких рухів, під час говорення. Одначе, деяких жестів треба рішуче позбутися, бо вони нікому не додають ні краси ні принади.

Отже під час розмови ніколи не спрямовувати вказуючого пальця на співрозмовця. Не шарпати його теж за поли одягу й не крутити його чи своїх ґудзиків. Не вимахувати руками, не стискати кулаків, не облизувати губів, не крутитися нервово і т. п.

Натомість, коли ви маєте привичку під час розмови схиляти легенько голову в бік, або тримати на колінах спокійно зложені долонями руки, чи усміхатися чарівно й тепло і з вирозумінням дивитися співбесідникові в очі, то не визбувайтеся цих прикмет, бо вони є гарні.

Коли ж вас ненадійно покличуть до слова, то не починайте своєї промови банальними фразами: "маю велику честь", "не знаю, чи я вам зможу щонебудь сказати без приготовання", "як щороку, так і сьогодні", "я знаю, що ви вже втомлені й хочете іти додому" і т. п. Ви завжди маєте кілька хвилин, щоб могти взяти себе в руки, а саме, коли дякуватимете тому, що вас покликав до слова і вітати гостей. Той коротенький промежуток часу повинен вам вистачити на опанування своєї треми, устабілізування голосу й сконцентрування думки на темі, яку ви маєте розвинути перед слухачами. Відразу, в перших словах з'ясуйте ясно й коротко про що ви маєте говорити, відтак заходіть у деталі, якщо того вимагає ситуація. Одначе завжди тримайтеся засади, що говорити треба до речі і тільки про те, про що вас прошено. Всякі зайві анекдоти, цитати, історії і оповідання тільки розсіють увагу слухачів і зроблять вашу промову непотрібно довшою. Добре є послуговуватися відповідними дотепами, одначе тільки тоді, коли вони відносяться до теми, є дійсно дотепні, ви вмієте їх гарно розказувати, і головне, коли ви є певні, що ви не повторяєте одне й те саме всюди, де вам доводиться публічно виступати.

Коли ви йдете кудись, де ви сподіваєтеся, що вас можуть покликати до слова, то не одягайте такого капелюха, на якому трясуться пера чи квіти за кожним кивком голови, довгих кульчиків, що киваються при вухах, як кадильниці, та інших прикрас, що дзеленькотять або так "сіяють", що зібраним аж очі сліпить. Нехай у людей залишиться в пам'яті ваша гарна промова, а не як у вас смішно "баламкалися" бранзолетки на руках.

Віра Кемпе

КОНТЕСТ "Жіночого Світу"

З НАГОДИ ДЕСЯТИЛІТТЯ

Контест "Жіночого Світу" з нагоди десятиліття, що його проголошено в останнім числі журналу, поступає успішно вперед. До кінця січня ц. р. зголосилися п'ять нових контестанток — п. Анастасія Теребуш, Торонто-місто, Софія Романик, Західнє Торонто, Марія Стецина, Монтреал,餐Каролька Черевата, Ошава і Анна Дадик, Реджайна, Саск. Світлини контестанток (за винятком п. М. Стецини, що здобула 12,055 голосів, п. С. Романик і п. А. Дадик) подані вище.

СТЕФАНІЯ ҐРЕНЮК
Виндсор, Онт.
31,000 голосів

РОЗАЛІЯ МУРЕЙ
Ст. Бонифас, Ман.
6,857 голосів

ЛЮБОМИРА ЧАЙКОВСЬКА
Вінніпеґ, Ман.
6,200 голосів

АНАСТАСІЯ ТЕРЕБУШ
Торонто, Онт.
5,000 голосів

КАРОЛЬКА ЧЕРЕВАТА
Ошава, Онт.

Як бачимо зі здобутих голосів, контестантки не тільки зголосили свою участь у контесті, але вже взялися щиро до інтенсивної праці в користь свого журналу.

Чекаємо на дальші зголошення контестанток та просимо всіх членок ОУК, читачок і прихильниць ОУК вийти нашим змагункам назустріч у їхній праці. Докажіть усі ділом, що "Жіночий Світ" Вам дорогий та що Ви готові гідно його підтримати в десятилітті існування та культурної праці.

За Контестовий Комітет:
С. Проців, голова, Т. Ґрай,
М. Дунець і С. Бубнюк, членки

ВІДГУКНУЛИСЬ НА ЗАКЛИК

Пані Стефанія Ґренюк з Виндсору, Онт, контестантка-змагунка в Контесті "Жіночого Світу" з нагоди десятиліття, зложила ще перед проголошенням контесту $10.00 на пресовий фонд "Жіночого Світу" з нагоди наступаючого його десятиліття та викликала своїх добрих і дорогих приятельок до підтримки журналу. Ще й заявила, що свою жертву подвоїть, як усі відозвуться на її заклик, а тим, що відозвуться, ще й вишле особисто якусь несподіванку. Заклик п. С. Ґренюк поміщено в ч. 11 - 12 "Ж. С." м. р.

З приємністю повідомляємо, що на заклик п. Ґренюк перша відгукнулась **п. Галина Мартинюк** з Виндсор, а за нею поспішила **п. Анна Войтович,** також з Виндсор. Обі пані склали по $10.00 на пресовий фонд "Ж. С." та висловили побажання, щоб і інші викликані подруги п. Ґренюк пішли за їх добрим прикладом.

Сердечно дякуємо пп. Мартинюк і Войтович за допомогу та чекаємо на дальші зголошення.

Адміністрація "Ж. С."

Організація Українок Канади

РОЗМОВА ЦЕНТРАЛЬНОЇ УПРАВИ ОУК ІЗ СВОЇМИ ВІДДІЛАМИ

1. **Ми вже за порогом Нового Року!** З повною вірою, що цей рік буде для нас продовженням етапу праці, успіхів, усміхаємось йому назустріч, назустріч всім важким дням спільних зусиль! Спільним трудом все переборемо.

2. **Чергуємо обов'язки.** В січні наші Відділи відбули перевибір своїх Управ. ЦУ ОУК дякує всім цим, що в пройденому році несли відповідальність обов'язків, вітає всіх, що прийшли їм на зміну!

3. **До найближчих завдань** нових Управ належить: доглянути, щоб стара Управа виповнила звітові форми, подбати, щоб Відділи вплатили бюджет, членські внески. **Важне:** Просимо подати адреси вибраних Управ Відділів.

4. **35-ліття смерти О. Басараб.** В місяці лютому наші Відділи вшанують пам'ять своєї Патронки, святкуючи 35-ліття її геройської смерти. ЦУ ОУК переслала Відділам відповідні для святкувань матеріяли. Просимо їх вповністю використати.

5. **10-ліття "Жіночого Світу"!** ЦУ ОУК рішила привітати 10-ліття журналу "Жіночий Світ" організацією контесту. Контест має стати фінансовою базою для дальшого видавання журналу! Наші Відділи напевно зрозуміють цю високу мету контесту і всі без винятку включаться в працю контестової акції. Контест буде успішний тоді, коли всі Відділи як одна велика сила стануть до цього завдання!

НАШ КОНТЕСТ, ЦЕ ТЕПЕР НАШЕ НАЙБЛИЖЧЕ ЗАВДАННЯ!

†

ВІДІЙШЛА У ВІЧНІСТЬ

З рядів нашої Організації відійшла у вічність піонерка, основоположниця Відділу ОУК у Содбури,

бл. п. М. АНДРУХІВ

У невимовному жалі схилім у жалобі чола і хвилиною мовчанки віддаймо пам'ять Цій, що разом з нами мережала шлях організаційних трудів! Хай легкою буде для неї земля прибраної батьківщини! **Центральна Управа ОУК**

З ДІЯЛЬНОСТИ ВІДДІЛІВ ОУК

СОДБУРИ, ОНТ.

СВЯТО МАТЕРІ

Оживлена діяльність нашого Відділу триває майже безперервно впродовж цілого року.

В місяці травні 1958 р. відбулося Свято Матері. Свято влаштувала Рідна Школа враз із дитячим садочком під проводом своїх учительок, п. О. Рогатин і п. Я. Зубаль. У Відділі МУН вже ввійшло в традицію обдаровувати в цей день одну з вибраних матерів гарною китицею квітів. Цього року голова МУН, п-на Н. Янківська, передала квіти п. О. Калистій.

ЗАКІНЧЕННЯ ШКІЛЬНОГО РОКУ

Дня 26 червня Рідна Школа при Філії УНО закінчувала свій шкільний рік. Закінчення шкільного року відбулося короткою, але дуже цікавою програмою. Учні 6-ої кляси мали т. зв. контест красномовства. Діти самі собі вибрали теми і вивчили на пам'ять. Теми були досить важкі, але діти дали собі раду з тим, говорили досить свобідно, себто було видно, що вони розуміють про що говорять і мова була бездоганна. Цей контест був зовсім вдалий, доцільний і корисний. Контестантів наділено відповідними нагородами (книжками). Потім відбулася роздача свідоцтв для всіх учнів Рідної Школи.

Минулими роками в цей день членки влаштовували для дітей Р. Ш. забаву. Цього року постановили замість забави влаштувати прогульку на площі, над озером, уважаючи, що краще для дітей прогулька на свіжому повітрі, ніж забава в домівці. Прогулка відбулася в суботу, 27 червня автами, якими послужили наші члени-батьки.

"ТЕҐ ДЕЙ"

В червні Філія УНО мала свій т. зв. "теґ дей" у місті. Тут членки доклали всіх заходів, щоб збірка грошей випала якнайбільш успішно.

ДИТЯЧА ОСЕЛЯ

В місяці червні почалася в нас підготовка на нашій літній площі, де мала відбутися дитяча оселя впродовж 4-ох тижнів. Відділ ОУК завжди бере на себе зобов'язання, щоб приміщення для дитячої оселі були якнайкраще впорядковані До комітету дитячої оселі вибрано також дві членки ОУК, а саме пп. О. Юськів і А. Курилів.

Завданням ОУК було також підшукати жінок до куховарення на дитячій оселі. Цього року куховарили такі пані: Т. Підзамецька 4 тижні, К. Стос і Т. Шіпош 2 тижні, А. Когут і О. Скрипник 1 тиждень, М. Гаврищишин і А. Курилів 1 тиждень.

Кожного тижня було завжди три жінки в кухні. Вони всі працювали безплатно і за це їм на-

лежиться не тільки подяка, але й велике признання, що поставилися з вирозумінням до такої справи, як дитяча оселя.

Впродовж літніх місяців липня і серпня в нас відбувалися на площі пікніки кожної неділі. Членки ОУК дбали, щоб завжди був приготований буфет у кухні включно з варениками, а часом і з голубцями.

КУЛЬТУРНО-ОСВІТНЯ ПРАЦЯ — СВЯТО ОБЖИНОК

В місяці вересні членки на своїх сходинах вирішили далі продовжувати свою культурно-освітню працю, себто спільне читання на членських сходинах. У вересні почалася також підготовка Свята Обжинок. Членки подбали про придбання відповідної ґардероби і потрібних речей для декорації сцени й залі.

Свято Обжинок відбулося 19 жовтня в просторій залі дому УНО ввечері. Хор під проводом п. О. Рогатин проспівав народні і обжинкові пісні, танки виконала п-на О. Марунчак, а сценку самих обжинок підготовив п. В. Зацерковний. Розуміється, що виконавцями цього обжинкового свята було найбільше таки наших членок і членів МУН, котрі постійно співають у хорі "Дніпро" при Філії УНО і виступають з народніми танками. Сцена і заля були відповідно вдекоровані колосками пшениці, жита та вівса і різними родами городини. Заля була прибрана китицями жита і червоними маками. В куті залі коло сцени пишався прекрасний сніп вівса, відповідно вміщений на столі, застеленім вишиваним обрусом.

Відповідно опрацьований реферат про Свято Обжинок прочитала голова Відділу, п. Т. Підзамецька. По закінченні цієї імпрези відбулася забава, де наша молодь прекрасно забавилася, а старші з вдоволенням їй придивлялися. Ввесь вечір залишив прекрасне та миле враження в усіх присутніх.

СВЯТО КНИЖКИ І ПРЕСИ

В неділю 26 жовтня ввечері відбулося в нас Свято Книжки і Преси. З цієї нагоди була влаштована виставка книжок і преси— часописів і журналів, і періодиків, які виходили на рідних землях, у Канаді і в Америці. До цього свята було запрошено до участи Філію УНО і Відділ УСГ. Книжки й часописи випозичили п-во А. і Ю. Бідочки і А. Курилів. Про дитячу літературу подбала вчителька, п. О. Рогатин. Член УСГ, п. Ю. Криса випозичив свою прекрасну збірку українських поштових марок, листівок і старовинних українських монет і банкнотів.

Сцена зі Свята Обжинок у Содбури, Онт.

Вступне слово, відповідне до цього вечора виголосив член УНО, п. Р. Барицький. Реферат відчитала культ.-освітня референтка, п. О. Гальчук.

Опісля пп. М. Терпляк і Ю. Криса висвітлили фільм під назвою "Українське життя в Содбурах". Тут треба зазначити, пп. М. Терпляк і Ю. Криса мають уже багато набраних фільмів з українського життя в нашій місцевості, головно з життя нашої дітвори в домівці і на площі.

На закінчення голова Відділу, п. Т. Підзамецька висловила щиру подяку всім, що причинилися до влаштування свята, а також присутнім на залі за участь.

Кор.

ВІННІПЕҐ, МАН.

ПОСТІЙНА АКТИВНІСТЬ

У вересні відбулися святочні сходини в честь героїні Віри Бабенко. Уривок з оповідання про Віру Бабенко прочитала культ.-осв. реф., п. Любомира Чайковська.

Дня 30 листопада 1958 р., по Листопадовій Академії членки ОУК влаштували прийняття для генерала М. Капустянського в залі УНО. Приявних було коло 200 осіб. По привітанні Генерала, забрав слово самий Достойний Гість і розповів про положення українців у світі і про потребу постійної праці й боротьби для поневоленої України.

Дня 14 грудня 1958 р. влаштував Відділ ОУК Андріївський Вечір. Дуже дбайливо опрацьовану доповідь виголосила п. Л. Чайковська про андріївські звичаї в різних частинах України, П. Тетяна Кошиць оповіла свої спогади з молодечих літ про андріївські звичаї і вірування українського народу. Для розваги лляли віск і пригадували інші вороження. Вечір пройшов весело при чайку і тісточках.

Дня 18 січня 1959 р. відбулася Свята Вечеря для членів УНО і БО та запрошених гостей. Прийняттям зайнялися членки ОУК. Приявних було коло 300 осіб. Треба подивляти наших членок, які з великою дбайливістю і посвятою приготовили кутю і смачну вечеру. Гості були дуже задоволені і складали подяку членкам ОУК.

НА МАРҐІНЕСІ ВСІХ ІМПРЕЗ ОУК У ВІННІПЕҐУ

Пишемо завжди про Загальні Збори чи Сходини ОУК і вимінюємо прізвища вибраних, чи тих, що виголошують реферати, але забуваємо про тих жінок, членок ОУК, які ніколи не відмовляються від праці і несуть тягар влаштування бенкетів, прийнять і т. п. Крім цього більшість з них кожної суботи працюють у кухні для Філії УНО, щоб збільшити прибуток на сплату дому УНО. Вимінюємо їхні прізвища, щоб усім було відомо, хто несе той тягар.

Найбільше праці вкладають такі членки: пп. А. Шеремета, А. Кінах, О. Семака, Р. Піуш, А. Білоус, Л. Калинюк, Л. Костів, С. Бибик, П. Нагорняк, М. Шор, А. Кобзар, С. Гевак, А. Василюк, А. А. Довжанська, Л. Чайковська, Л. Беднарська, Р. Гуцалюк, В. Кобилянська і М. Навроцька.

Всім їм належиться признання і щира подяка.

Марія Тиктор, прес. реф.

ТОРОНТО, ОНТ.

НЕВ'ЯНУЧИЙ ВІНОК НА СВІЖУ МОГИЛУ

Членки ОУК міста Торонта, що попередніми роками мешкали в Содбури, не забули пом'янути членку-піонерку ОУК, бл. п. Марію Андрухів зі Содбури, що відійшла від нас у вічність 22-го грудня, 1958 р.

Членки, що тепер мешкають у Торонто, дуже добре знали Покійну, бо разом працювали в Організації Українок Канади в Содбури. В середу вранці, 31-го грудня м. р. вони зійшлися до церкви Св. Покрови при вулиці Бетирст, щоб спільно помолитися за душу Покійної. Отець капелян Хабурський відправив Службу Божу й Панахиду. Під час відправи сказав кілька слів про значення членок в організації і про пам'ять тих, що відходять від нас у вічність.

Щира подяка о. кап. Хабурському за відправу і гарні слова. З того приводу також і не забули про журнал "Ж. С.", що його Покійна передплачувала. Збірка принесла $14.00, з чого призначено $9.00 на "Ж. С."

Жертвували по $1.00: пп. Г. Вишньовська, П. Зараска, П. Стефурак, К. Підзамецька, О. Заяцева, Е. Штафірна, О. Соя, К. Гоменюк, Р. Калин, А. Михаловська, М. Слободян, М. Ґаба, К. Кут, К. Кутна.

Щира подяка жертводавцям.

Спи дорога Сестро! Нехай канадійська земля буде Тобі легкою!

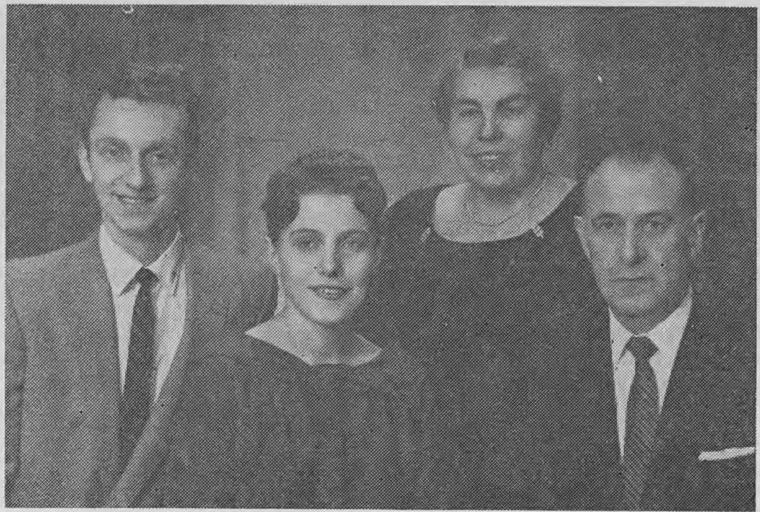
Е. Штафірна

З 25-ЛІТНЬОГО ЮВІЛЕЮ НА НАРОДНІ ЦІЛІ

День 2-го листопада м. р. буде незабутнім днем для п-ва Анни й Миколи Моттів.

В цей день їхня єдина доня Ліда з своїм чоловіком Миколою Леликом влаштували своїм батькам несподіванку з нагоди 25-ліття подружнього життя. Ця несподівана гостина відбулася в їхньому домі при участі дружок, дружб, членів родини і найближчих приятелів.

П-во Мотти прибувши до Канади молодими, повні сил і енергії, національно свідомі, включаються в національні організації, присвячують їм увесь вільний час, переносять різні труднощі і працюють в організаціях досі, займаючи в них передові пости.

Панство Анна й Микола Мотти із донькою Лідою й зятем Миколою

Треба згадати, що пані А. Мотта була вибрана головою першого заснованого Дівочого Гуртка у Вінніпеґу і досі працює віддано в передових рядах Відділу ОУК Торонто-місто. П. М. Мотта був головою в кількох Філіях УНО, а тепер є і то не перший раз головою Філії УНО Торонто-місто.

П-во Мотти це дуже жертвенні і всеціло віддані для своєї ідеї. Отож з нагоди їх 25-літнього ювілею зійшлись запрошені їхніми дітьми коло 16 родин, щоб привітати Ювілятів і спільно з ними відзначити цей рідкісний день.

Були привіти від дружок, дружбів, членів родини, дочки Ліди і зятя Миколи Лелика, як також від усіх присутніх. Дочка і зять вручили батькам гарний дарунок. При цьому треба згадати, що їхні діти ідуть слідами своїх батьків; обоє є членами МУН.

П-во Мотти, дякуючи присутнім за вшанування їх цього гарного вечора, який незабудуть ніколи в їхньому житті, з цієї нагоди зложили жертву в сумі $200.00 на пресу і на інші культурні установи.

На прес. фонд журналу "Жіночий Світ" призначено $15.00.

За їхню працю і жертвенність хай Бог благословить їхні добрі діла і продовжить віку діждати ще золотого Ювілею. Щасти їм Боже!

Т. Ґрай

ВИНДСОР, ОНТ.

З ДІЯЛЬНОСТИ ВІДДІЛУ ОУК

На загальних річних зборах Відділу ОУК вибрано на рік 1958 головою довголітню, високо оцінену й заслужену членку, п. К. Ю. Яворську. Вона є основоположницею цієї Організації, добро Організації завжди лежить їй на серці й тому то під добрим проводом пані Яворської наш Відділ ОУК відбув у цьому році багато всяких добре зорганізованих і успішних імпрез.

При Відділі існує жіночий хор під управою пані Анни Зеленої. Хор брав участь у концертах у честь сл. п. героїнь Ольги Басараб і Олени Теліги, Шевченківськім Святі і Святі Героїв.

Відділ відбув спільно з Братніми Організаціями коляду, спільний Свят-Вечір, пущення, спільне Свячене, два пікніки в користь Філії УНО і Рідної Школи, двадцять-літній Ювілей Українського Національного Дому та базар.

Членки відвідують хворих українців по шпиталях бодай раз у місяць, а під час Різдвяних і Великодніх свят обдаровують їх святочними подарунками. Також передплачено хворим у шпиталях журнал "Жіночий Світ", щоб мали що читати, за що вони дуже

вдячні. Кожного року перед Великодніми святами в нашому Відділі під управою п. Галини Мартинюк відбуваються лекції писання писанок. При цій нагоді також не забувають про наших українців по шпиталях та обдаровують їх гарними писанками.

Під кермою п. Ярослави Лозинської відбуто виставку "Царівна Жаба", весь дохід з вистави призначено на сироти в Европі. У дні 24 вересня вшановано святочними сходинами пам'ять Віри Бабенко, на котрих п. Анна Білоус з Вінніпеґу відчитала реферат.

Рідній Школі, що існує при Філії УНО й яку провадить учителька, п. Яворська, наш Відділ дає постійну піддержку. Також існує в нас садочок малої дітвори під опікою Філії УНО й Відділу ОУК. Садочок провадить панна Оксана Голдун, а молоді Мунівки її помагають. Наш Відділ співпрацює з Відділом КУК, місцевою Жіночою Радою й Асоціяцією Консументів.

Відділ ОУК брав участь у Крайовій Конференції ОУК за посередництвом своїх делеґаток, пп. К. Ю. Яворської і Анни Войтович.

Що року Філія УНО фінансує дарунки для дітвори Рідної Школи. Цього року членка ОУК, п. Стефанія Ґренюк зайнялася збіркою на дарунки, з чого приділено $30.00 на сиріт у Німеччині. Гроші переслано на призначену ціль за посередництвом Центральної Управи ОУК. Пані С. Ґренюк, як карна членка ОУК, зголосилася до участи в Ювілейним контесті журналу "Жіночий Світ" на рік 1959.

Марія Косіковська

25-ЛІТТЯ ПОДРУЖНЬОГО ЖИТТЯ П-ВА СТЕФАНІЇ І ІЛЛІ КОСІКОВСЬКИХ

30 серпня 1958 року рідня і ширше громадянство вшанували 25-ту річницю вінчання заслужених громадян м. Виндсору, п-ва Стефанії і Іллі Косіковських.

Святочну вечерю, що відбулася в домівці місцевого УНО, відкрив молитвою о. декан Михайло Горошко. Він також у своїй красномовній промові підкреслив великі заслуги п-ва Косіковських на полі церковнім та організації УНО. З черги брат ювілята, п. Олекса Косіковський, довголітній член і голова УНО, основник і довголітній президент Української Кредитової Спілки, а під цю пору голова місцевого Відділу Українського Народнього Союзу, змалював присутнім сельветку ювілята від наймолодших літ по сьогодні. П. Ілля Косіковський майже ввесь час свого побуту в Канаді присвятив праці для свого народу. Зараз після свого приїзду до Канади стає членом своєї рідної української католицької церкви, помагає засновувати Філію УНО в Виндсорі, провадить там Рідну Школу і вчить дітей українських народніх танків. Крім цього стає членом місцевого хору і також є одним з основників Українського Національного Хору "Думка" в Дітройті, з яким проспівав як соліст-баритон поверх 25 років. Від 1950 р. стає членом церковного хору при місцевій українській кат. парафії і його незаступимим солістом. "Отче наш" Новохатського, або "Не плач Рахиле" в його виконанні нераз витискали сльози зворушення на очах тих, що його слухали. Від двох літ є членом нашої славної Капелі Бандуристів ім. Т. Шевченка в Дітройті і тепер був разом з нею в концертовому турне по заш. Европі.

Пані Стефанія Косіковська є ревною і заслуженою членкою Організації Українок Канади і бере живу участь в усіх сходинах і імпрезах.

Було багато промов (з них замітна п. Івана Атаманця, дириґента хору "Думка" з Дітройту), а відтак по вечері під звуки оркестри присутні ще довго забавлялися і гуторили в милій і дружній атмосфері.

З переведеної збірку на українську пресу призначено $10.00 на "Жіночий Світ".

В. Л-ий

РУАН, КВ.

З ПОВЕСІЛЬНОЇ ГОСТИНИ НА НАРОДНІ ЦІЛІ

В суботу, 30-го серпня 1958 р. відбулась небуденна подія в п-ва Гната та Стефанії Хом'як у Руан. Того дня вони віддавали заміж свою донечку Петрусю за п. Мориса Деноме. Вінчання відбулось у місцевій римо-кат. церкві. Того

Петруся і Морис Деноме

дня відбулось прийняття у Мембер Гал, Норанда при участі рідні й багато гостей.

Другого дня по весіллі батьки молодої запросили гостей та всіх, що помагали в часі весільної гостини, на повесільні поправини до домівки УНО в Руан. Слід згадати, що молода Петруся брала участь у праці товариства. Вона виступала в танцях і концертах. Батьки Петрусі п-во Г. і С. Хом'яки є добрими та щирими симпатиками місцевого Нац. Товариства в Руан, та є передплатниками "Н. Ш."

Під час гостини пп. М. Загорук і О. Пруняк перевели збірку на народні цілі. П-во Хом'яки зложили $5.00, а решту гості. Збірка принесла $14.50, з чого приділено $7.00 на "Жіночий Світ".

Щира подяка всім жертводавцям, а молодій парі Боже щасти на новій дорозі життя.

З УРОДИН НА "Ж. С."

У дні 27 жовтня 1958 р. приятелі і членки ОУК відзначили день уродин пані П. Кіш.

Підготовкою гостини зайнялись пп. К. Слепокура та А. Нагірняк. Пані К. Слепокура попросила відспівати "Многая літа" солензантці та побажала їй щастя, кріпкого здоров'я і вручила гарний подарунок на спомин від усіх гостей. Пані П. Кіш дякувала всім за пам'ять та за подарунок, що

КУТОК ЛЮБИТЕЛІВ КВІТІВ

Запитання ВП. Пані М. Казан, Ст. Кетеринс, Онт., Канада: Як називається квітка, що її пересилаю Вам з листком? Як її плекати і розмножувати?

Відповідь: По всій правдоподібності це є **Гибискус** або Китайська рожа. Це є вічнозелений кущик з родини мальв. Листки овальні, загострені, зубчасті, темнозелені. У Вас квітка пурпурово червона, але бувають, білі, жовті й помаранчеві. Особливо гарні квіти махрові, темночервоні. Цвіте літом. Розмножується черенками. Вазонки з ростиною, яка призначена для розмножування, тримають зимою в оранжерії при 8 - 10 ст. Ц., або 45 - 50 ст. Ф. Черенкується в місяці березні. Закорінені черенки треба висаджувати в вазонки проміром 3.5 інч. Протягом літа пересаджувати два рази з землею до що раз більших вазонків. Склад землі: 2 частини листової, 6 ч. дернової і 1 ч. піску.

Гибискус це є кімнатна ростина. Любить світло. Вимагає обов'язкового підгодовання рідким погноєм впродовж літа, любить прискання водою цілої поверхні листків (кімнатна температура води). Потребує також допливу свіжого повітря.

Якщо Ваша квітка зимою скидає листки й вони є ясно зелені, то це є відміна Гибискуса, яка має назву Сирійська рожа. Ця рожа має лише білі й пурпурово-червоні квіти.

За присланий поштовий значок на відповідь дякую.

Леонід Бачинський

КУТОК ГОРОДНИЦТВА

ВАЖЛИВЕ ПРО ЧАСНИК

Останніми часами лікарі приписують людям з високим тисненням крови так звану часникову курацію. І дійсно часник знижує тиснення крови, приносячи людині певну полегшу.

Та, на жаль, при часниковій курації іноді бувають і непорозуміння. Діставши пораду, зацікавлена особа купує на базарі чи в більшому склепі **сухий** часник і починає його їсти немилосердно при кожній нагоді. А між тим **сухий часник ніякої лічничої вартости не має,** а крім того буває джерелом немилого запаху. Має вартість тільки часникова настойка із свіжого, зеленого, вирваного відразу з грядочки, часнику.

Автор цих рядків буде мати на весну 1959 року досить свіжого часнику, і, бажаючи прийти на поміч читачкам(чам) нашого журналу, постановив зробити більшу кількість відповідної призначенню часникової настойки.

Щоб знати хоч приблизно скільки такої настойки буде потрібно заготовити, зацікавлені особи можуть заздалегідь зголоситися листом на таку адресу:

Mr. J. Tanciura, 265 High St., Newark 2, N. J., USA

останеться для неї на довгий час милим спомином. Пані А. Нагірняк та М. Загорук не забули про журнал "Жіночий Світ" та перевели збірку, що дала $4.55 на пресовий фонд.

Щира подяка всім жертводавцям. **С. Д.**

ЕДМОНТОН, АЛТА.

З ПЕРЕДВЕСІЛЬНОГО ПРИЙНЯТТЯ НА "ЖІНОЧИЙ СВІТ"

У дні 26 липня 1958 р. відбулося в залі УНО передвесільне прийняття (шавер) для п-ни Ґені Тимочко. Її вінчання з п. Лесиком відбулося 11 серпня в Українській Православній Катедрі св. Івана, а весільна гостина у залі УНО.

Передвесільним прийняттям зайнялись пп. А. Вошитко й К. Оґінська. Прийняття відкрила голова Відділу, п. О. Гладун та згадала про юні літа п-ни Ґені Тимочко, про її побут у Рідній Школі і в рядах МУН. Хоч вона в наслідок свого зайняття залишила працю в МУН, то п. Гладун висловила побажання, що п-на Ґеня піде слідами своїх батьків (п. Тимочко є членом УНО, а п-ні Тимочко членкою ОУК) та в майбутньому разом зі своїм чоловіком повернеться назад у ряди МУН до організаційної праці. Відтак п. Гладун привітала п-ну Ґеню від усіх присутніх та попросила відспівати їй многоліття. Пані Вошитко передала їй від присутніх дарунок на спомин, за що п-на Ґеня щиро дякувала — і за подарунок і пам'ять про неї.

При нагоді гостини присутні не забули також про "Жіночий Світ" та на заклик п. Гладун склали $16.50 на пресовий фонд. По $1.00 зложили пп.: М. Гринчук, К. Оґінська, Тимочко, О. Гладун; решта дрібними жертвами. Збіркою зайнялась п. К. Оґінська.

Наприкінці пані Тимочко дякувала всім гостям від себе за звеличання історичного дня її доні, а п. Гладун дякувала всім за жертви на журнал "Жіночий Світ", а молодій парі бажала щасливих літ і всього добра на новому шляху життя. **О. Гладун**

САСКАТУН, САСК.

З ДНЯ УРОДИН НА "ЖІНОЧИЙ СВІТ"

Недавно одного вівтірка довідалися ближчі знайомі, що в пані Ольги Конопки того дня — день уродин. За ініціятивою пані А. Корди, котра зайнялася влаштуванням несподіванки, зійшлися приятелі, щоб разом з пані О. Конопкою провести весело вечір.

Під час веселої забави пані М. Бедзик вручила прелеґентці дарунок від присутніх та побажала їй веселого дня, багато літ прожити та подякувала за співпрацю в організації.

Не забули присутні за журнал "Жіночий Світ". Щедро відгукнулися на заклик та зложили $8.00.

Многих літ пані О. Конопці та журналові "Жіночий Світ".

Гість

З НАГОДИ УРОДИН НА ПРЕСОВИЙ ФОНД

ВИНДСОР, ОНТ.

Дня 16 листопада 1958 р. Василь і Маруся Золни запросили свою рідню і близьких приятелів до своєї хати, щоб вшанувати день уродин їх донечки Галі, якій припадало 10 років життя. При цій нагоді Маруся Золна, дочка п-ва Йосифа і Катерини Войтович, сказала присутнім, що її батькам припадає саме 36 років їхнього подружнього життя. Всі присутні відспівали в їх честь "Многая літа".

Господар уродин, п. Олекса Косіковський, покликав родину і знайомих до привітання і признання п-ву Марусі і Василеві Золні за гарне виховання своїх троє діточок, а п-ву Войтовичам бажали, щоб ще всі разом зійшлися на їх 50-літній ювілей подружжя.

При цій нагоді п. Анна Войтович попросила присутніх зложити жертву на пресовий фонд журналу "Жіночий Світ". Збіркою зайнялися пп. Марія Косіковська і Юлія Мудра.

Жертви зложили: по $5.00 — п-во Василь і Маруся Золна; по $2.00 — п-во Йосиф і Катерина Войтович; по $1.00 — пп. Марта Назаревич, Ст. Фешанич, О. Петришин, М. Кісіль, Василь Войтович, Никола Нікон, Василь Решітник, Іван Лозинський, Петро Мудрий.

Всім жертводавцям щира подяка, а п-ву Василеві і Марусі Золнам щира подяка за запрошення нас усіх. Молодій Галі бажаємо щастя і здоров'я та щоб ішла слідами своєї мами, що вложила багато трудів свого молодого життя в розвиток українського культурного життя на канадійській землі.

Олекса Косіковський

КУХОВАРСЬКІ ПОРАДИ

КАЧКА СМАЖЕНА З ЯБЛУКАМИ

1 качка
4-5 яблук
1 ложка масла
2 ложки втертого сухого хліба
1 яйце

Добре вимиту всередині й зовні качку начинити промитими й обтертими яблуками, зашити, посипати сіллю та смажити на сковороді спочатку з одного, а відтак з другого боку, часто поливаючи соком, в якому вона смажиться, а в разі потреби підливати водою. Під кінець смаження змазати качку маслом і яйцем та обсипати сухарями.

Перед подачею на стіл вийняти з качки яблука та обложити її назовні. Подавати з печеними тертими й политими качиним товщем бурячками.

КРУХИЙ ПЕРЕКЛАДАНЕЦЬ

1 ф. муки
¼ ф. масла
2 порошки Еткера
1 пачечка ванілі
¼ ф. цукру-мучки
2 цілі яйця
2 жовтки
½ горнятка сметани
мармеляда або яблука

Розтерти масло з мукою і цукром, додати порошок Еткера й ванілі (можна дістати в українських крамницях), влити розбиті яйця зі сметаною та замісити тісто. Розділити на половину. Розтачити та вителити дно натовщеної бляхи одною половиною, наложити верству довільної винної мармеляди чи яблук та прикрити другою половиною тіста. Зверху посмарувати білком, а по спеченні в середньо-гарячій печі (350 Ф.) посипати цукром-мучкою. Добрий. Подала **Є. Гумницька**

ЦІКАВА ВСЯЧИНА

ЩО ДОБРЕ ЗНАТИ ПРО ВИНА

Вина купувати завжди заздалегідь, щоб вони мали нагоду встоятися.

Переховувати тільки в лежачій позиції.

Наливати до чарок у тій же самій позиції, дуже обережно, щоб плин якнайменше рухався. Збовтане вино тратить свої найкращі аромати.

Червоне вино ніколи не треба захолоджувати. Його подавати до м'яса, сира, яєць

До курки й риби подавати біле вино. З ним обходитися так само як з червоним, тобто не бовтати, але його треба конечно покласти в лід (не в холодільню) перед відкриттям. Пляшку з білим вином при обслуговуванні обгорнути в білу серветку, чого ніколи не робиться з червоним вином. Чарки на біле вино є на тоненьких довгих ніжках, подовгасті, а на червоне вино більші і круглі.

Додатком, або заступником червоного вина є шампанське вино. Його завжди переховується дном догори, щоб корок не висихав і не випускав сконденсованого у пляшці газу. Корок звичайно не витирають з пороху, щоб гості наочно бачили, яке то вино "старе".

Шампанське вино також перед подачею треба вложити до льоду і пляшку завинути тісно в білу серветку.

Европейські вина ніколи не смакують так само на цьому континенті, як в Европі, бо в часі транспортації втрачають багато зі своїх питоменних ароматів.

Добре вино завжди пізнати по тому, що на пляшці є написано, коли воно роблене, з яких овочів, з якої околиці походить, де його печатано, яка фірма його транспортувала, а головне, добре вино завжди є запечатане корком (правдивим), а не якимись закрутками, бляшками, чи дуже орнаментальними головками.

Віра Ке.

ПРЕСОВИЙ ФОНД "ЖІНОЧОГО СВІТУ"

С. Ґренюк, Виндсор, Онт. (збірка з нагоди Андрея $10.00, коляда — збірка дітей $6.50)	$16.50
Г. Мартинюк, Виндсор, Онт.	10.00
Е. Штафірна, Торонто, Онт. (з поминок по бл. п. М. Андрухів)	9.00
М. Баніт, Монтреал, Кв. (з подружнього ювілею п-ва Козуб)	5.00
А. Лащук, Саскатун, Саск. (щедрівка)	5.00
С. Голубець, Торонто, Онт.	3.00
Т. Будзан, Вінніпеґ, Ман.	2.00
М. Дунець, Торонто, Онт.	1.50
А. Михайлова, Метукен, Н. Дж.	1.50
С. Петришин, Форт Вілліям, Онт.	1.50
М. Притуляк, Монтреал, Кв.	1.50
М. Терлецька, Вінніпеґ, Ман.	1.50
"Єлисея", Едмонтон, Алта.	1.00
М. Жеребецька, Саскатун, Саск.	1.00
І. Пініло, Шікаґо, Ілл.	1.00
К. Боднар, Порт Алберні, Б. К.	.50
М. Гарасимів, Норт Бетлфорд, Саск.	.50
Є. Стахова, Вінніпеґ, Ман.	.50

Всім жертводавцям сердечно дякуємо за допомогу.

Адміністрація "Жіночого Світу"

Виправлення помилок

В останнім ч. "Ж. С." проголошено, що п. Т. Ґрай зложила $5.00 на пресовий фонд "Ж. С." Насправді **Відділ ОУК у Зах. Торонті** зложив цю суму, а п. Ґрай тільки переслала гроші.

* * *

Під різдвяним побажанням, що появилося в ч. 1, ц. р. на стор 35, помилково не подано повного підпису.

Підпис повинен бути такий:

НИКОЛА ҐУРАЛЬ З РОДИНОЮ
WYANDOTTE TAVERN
Windsor, Ont.